2010

50 jaar St. Joseph

Jubileumeditie

Het Anker

R.K. Geloofsgemeenschap

St. Joseph, Heelsum

21-11-2010

Dit is een uitgave van

het Anker, contactblad van de R.K. geloofsgemeenschap St. Joseph te Heelsum, in verband met het 50-jarig jubileum van de kerk.

Redactie
Jacqueline en Coen van Woudenberg
Bert Hamelers
Peter Hagelen

De invulling is een bijdrage van
Pastoor Henri ten Have, pastor Jos Smits, pater Theo Slangen, pastoraal werkster em. Bärbel de Groot- Kopetzky, pastor Casper Pikkemaat, Marieke van den Oever, Bram Wesselingh, Peter Hagelen, Hans van der Meijde, Willem van Beek, Guus de Vreede, Lidy de Vreede, Hans Gelderman, Marian van Beek, Ellen Hamelers, Barbara Schickenberg-Werrij, Herma Koehorst.

Foto's
Nel Bakker, Peter Hagelen, Lidy de Vreede, Jacqueline van Woudenberg, www.dominicanen.nl, www.orgelsite.nl, www.vitavera-skovv.nl

Oplage
500 stuks

Kamperdijklaan 2
6866 BR Heelsum
0317 - 31 29 56
hetanker.stjoseph@hetnet.nl

21 november 2010

Inhoudsopgave

Uitnodiging en inleiding 4

Vijftig jaar St. Joseph kerk 5

Geschiedenis van onze kerk 7

- De bouwstijl van onze kerk 7
- De locatie Sint Joseph in het goud 8
- Beekdal 14

Voorgangers 16

- Jos Smits 16
- Theo Slangen 18
- Bärbel de Groot-Kopetzky 19
- Casper Pikkemaat 21
- In memoriam Pastor Ten Barge (uit het Utte Bullate) 22

Parochiecijfers 1960 - 2010 24

Koren 30

- Mijn herinneringen aan de St. Joseph parochie. 30
- Bijna 50 jaar koor 32
- Trombones of the Lord oftewel TL 36
- Kinderkoor St Joseph 39

Kerk en School 42

- Herinneringen aan school en kerk 42

Misdienaars 45

- Mijn herinneringen aan mijn periode als misdienaar 45
- 10 jaar misdienaar 46

Eerste Heilige Communie en Vormsel 47

- Wees welkom in de kerk – wees welkom op 't communiefeest 47
- Het sacrament van het Vormsel 48

Uitnodiging en inleiding

Uitnodiging

Op 21 november 1960 werd door
Kardinaal Alfrink het officiële besluit ondertekend
van de oprichting van de St Josephparochie
in Heelsum.

Wij nodigen u van harte uit om dit 50-jarig jubileum
samen met ons te vieren.
Zondag 21 november om 10.30 uur is er een
feestelijke eucharistie, gevolgd door een
gezellig samenzijn.

Tijdens deze bijeenkomst (van 12 tot 15 uur)
willen we elkaar feliciteren en (weer) ontmoeten
onder het genot van een hapje en een drankje.

De locatieraad en de contactgroep St Joseph,
Heelsum

Om deze speciale en bijzondere gebeurtenis te vieren en vooral om stil te staan bij herinneringen aan mooie en bijzondere momenten die in de afgelopen 50 jaar de revue hebben gepasseerd, is een jubileumeditie van het Anker voor u samengesteld.
Verschillende mensen zijn benaderd voor een bijdrage aan dit Anker, zoals voorgangers, een schooldirecteur, koorleden, misdienaars en anderen. Allemaal beschrijven ze hoe het was en is gegaan, wat ze hebben beleefd en hoe ze de gebeurtenissen hebben ervaren.
We wensen u veel leesplezier toe.

De redactie

Vijftig jaar St. Joseph kerk

Op 28 november 1960 was de oprichting van de St. Joseph Parochie te Heelsum, door een brief van kardinaal Alfrink dd 21 november 1960 een feit. We vieren dit jaar dus een gouden parochiejubileum, of, moeten we zeggen: 'geloofsgemeenschapjubileum' nu de St. Josephkerk deel uitmaakt van de R.K. Parochie Titus Brandsma?

Dat is een nogal lang woord, en daarom koos ik voor het woord 'kerk' in de titel. Enerzijds omdat 'kerk' verwijst naar het kerkgebouw, waarvan de eerste steenlegging ook 50 jaar geleden plaatsvond, namelijk op zondag 4 september 1960, door Deken Otten van het dekenaat Wageningen.

Anderzijds omdat kerk een woord is met rijke traditie en een betekenis die ons ook nu verder helpt. Het woord 'Kerk' komt van het Griekse woord 'kyriakè' dat wil zeggen: toebehorend aan de Kyrios (= Heer, zoals in "Kyrie eleison"- Heer ontferm U) .

Het Latijnse woord voor 'Kerk' namelijk "Ecclesia", komt ook het uit Grieks, en betekent 'Vergadering' of "bijeenroeping' en komt van het woord "Ekkaleo'en dat betekent 'naar buiten geroepen'. Het woord herinnert ons eraan dat wij als kerk door de Heer uit de mensen geroepen zijn, om een nieuwe gemeenschap te vormen, die aan Hem toebehoort, om vervolgens aan de mensen van deze tijd de goede boodschap van het evangelie te brengen.

Dat valt niet mee in deze tijd. Vijftig jaar geleden leek het, of de katholieken hun eeuwenoude verlegenheid, om als minderheid van hun geloof te getuigen, enigszins hadden afgelegd. De kerken, ook de St. Josephkerk, zaten vol. Nu, na decennia van kerkverlating en veel negatief nieuws, lijkt het soms of die verlegenheid is teruggekeerd. De huidige situatie kan echter ook een positief gevolg hebben, bv. doordat we ons des te meer bezinnen om waar het allemaal omgaat: om de verkondiging van de verrezen Heer. De navolging van Jezus en de hoop op de verrijzenis is de boodschap van de kerk waarmee zij voor alle tijden relevant is.

De crises in de kerk hebben in de loop van de geschiedenis vaak geleid tot nieuwe bloei, alleen wordt er wel uithoudingsvermogen en geloof vereist. Maar dat is niet nieuw. Dat zien we eigenlijk al bij onze patroon St. Josef. Hij ervoer dat het begin van het Nieuwe Verbond alles behalve gemakkelijk ging: we hoeven maar aan de verhalen te denken van de geboorte van Jezus in een stal, de vlucht naar Egypte, enzovoort. St. Josef begrijpt hoe wij er nu voorstaan. Moge zijn geloofstrouw en zijn voorspraak ook in deze tijd voor ons een bron van inspiratie zijn. We zien in de geloofsgemeenschap St. Joseph te Heelsum positieve tekenen dat de uitdaging van het evangelie aan onze tijd wordt opgepakt. Ik denk hierbij aan de samenwerking met het inloophuis Klein Heideveld, het hervatten van de schoolvieringen in de kerk, en de bezinning op het open en gastvrij kerk zijn. Mogen ook de goede dingen van de afgelopen 50 jaar, ons stimuleren om verder te gaan op de weg van geloof, hoop en liefde, zodat we bij dit jubileum elkaar van harte kunnen gelukwensen met de letterlijke betekenis van het woord "proficiat" (moge het goed gaan)!

Pastoor Henri ten Have

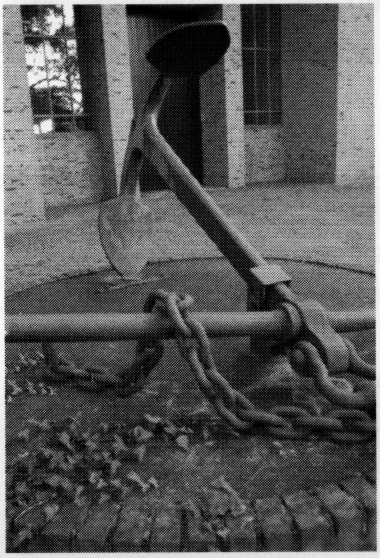

Geschiedenis van onze kerk

De bouwstijl van onze kerk

Onze kerk is gebouwd in de stijl van de zogenaamde Bossche School. De Bossche School is een verzamelnaam voor een geheel van ideeën op het gebied van architectuur, stedenbouw, meubilair, etc. gebaseerd op gedachtengoed van de Benedictijner monnik Dom Hans van der Laan. Het was een traditionalistische stroming, die sterk gebaseerd was op getalmatige verhoudingen en vooral zijn weerslag had op de katholieke kerkenbouw. De stroming kwam voort uit de Delftse School.
De naam van de stroming is ontleend aan de 3-jarige Cursus Kerkelijke Architectuur die in de periode van de Wederopbouw tussen 1946 en 1973 in Den Bosch werd gegeven. De opleiding was bedoeld om architecten te begeleiden bij de kerkelijke wederopbouw. Onder meer Dom Hans van der Laan en zijn broer Nico van der Laan waren de docenten.
Hans van der Laan, de grondlegger van de stroming. werd in 1905 geboren in een echte architectenfamilie. Hij studeerde bouwkunde in Delft, waar hij leermeesters had als professor Grandpré Molière. In 1927 brak hij zijn studie af en trad hij in bij de Benedictijnen in de St. Paulusabdij in Oosterhout.
Een belangrijk kenmerk van de Bossche School is de sobere vormgeving van de gebouwen. De verhoudingen worden met name bepaald door het zogeheten plastisch getal.
Het plastisch getal is ontwikkeld volgens een theorie op basis van getallenreeksen, die in de architectuur harmonische verhoudingen tot stand kunnen brengen. De basis van dit systeem vormt de verhoudingen tussen klein, middel en groot met de natuur als maat. Alle onderdelen van een gebouw zoals ramen, deuren, muren, kolommen, maar ook de tussenliggende ruimten zijn in hun hoogte, breedte en diepte door dit stelsel van verhoudingen bepaald.

In de bouw wordt vooral gebruikgemaakt van beton, baksteen en hout. Dit zijn de bouwmaterialen die in Nederland voorhanden zijn, net zoals in Italië als bouwmateriaal onder andere het daar aanwezige marmer veel wordt gebruikt.
De kerken van de Bossche School zijn vaak driebeukige basilieken, gemodelleerd naar vroeg-christelijke kerken in Italië. De torens herinneren ook vaak aan de campanilles in het noorden van Italië. In de 2e helft van de 20e eeuw werd zo een aantal kerken, kloosters, woningen en stadhuizen in voornamelijk het zuiden van Nederland volgens deze stijl gebouwd. Door een teruglopend kerkbezoek wordt een aantal van deze gebouwen inmiddels bedreigd met sloop.
De architect van onze kerk was Alfons Vermeulen. Hij werd geboren op 25 maart 1913 in Beek. Na de Mulo ging hij naar de Academie in Tilburg; zijn docenten waren daar Jan en Nico van der Laan, broers van Hans van der Laan.
In 1958 kreeg Fons opdracht een ontwerp te maken voor de toekomstige parochiekerk te Heelsum. De bouwpastoor was Pastoor Oosterbaan. In september 1960 werd de eerste steen gelegd en in mei 1961 werd de kerk in gebruik genomen.

De locatie Sint Joseph in het goud

Onze patroonheilige gaf niet om goud. Het moet een zeer bescheiden man zijn geweest, totaal niet op de voorgrond tredend. We weten niet veel van hem. Wat we wel weten.....?. Hij was gewetensvol, rechtvaardig, trouw aan zijn verplichtingen jegens God en de mensen en een zorgzame vader voor zijn gezin. In Nazareth een huisje gezien dat enigszins weergeeft hoe de woonomstandigheden toen waren. Heel wat anders dan onze woon mogelijkheden.
Het begin van onze parochie dateert van 1957 met de benoeming van kapelaan Oosterbaan. In 1959 werd de grootte van de te bouwen kerk vastgesteld op 700 zitplaatsen. Dit aantal is nooit gerealiseerd. Wat nu de Sluis is moest t.z.t. worden omgezet in zitplaatsen. Deze keuze was

gebaseerd op de geplande uitbreiding ten oosten van de Bennekomse weg. Dat plan is nooit uitgevoerd. Het is nu natuurgebied.
De oprichting van de parochie liep nog even gevaar als gevolg van de zogenaamde bestedingsbeperking die toen gaande was.
Er was ook veel tegenwerking wat betreft de bouw van de kerk. Zo zijn diverse acties ondernomen om de besluitvorming hieromtrent te blokkeren.
Gelukkig heeft dit niet geleid tot afblazen van de plannen, maar juist tot gevolg gehad dat kapelaan Oosterbaan met des te meer vasthoudendheid z'n opdracht tot een goed einde wilde brengen. Daarvoor verdient hij veel respect,
Voor de totstandkoming heeft ook de heer H. Erkens veel gedaan. Daarvoor heeft hij een onderscheiding vanuit Rome gekregen.
In 1960 kwam na diverse voorstellen en besprekingen een definitief bouwplan op tafel. Inmiddels was de bouwgrond aangekocht á F 1.50 per vierkante meter.
Op allerlei manieren is geld ingezameld zoals door periodiek collecteren. Via de school hebben kinderen o.a. aluminium melkflesdoppen ingezameld. Van de opbrengst zijn de altaarbellen betaald.
De bouw van de kerk is uitbesteed aan de firma Böhmer te Doetinchem. De aanneemsom bedroeg 254.000.-- gulden. Omgerekend is dat 115.000.-- euro. Daar koop je nu geen huis voor. Een mooi voorbeeld van geldontwaarding.
De eerste steen is gelegd door Deken Otten. Op foto's is te zien dat de regen toen met bakken uit de lucht viel. Weet U waar de steen , die herinnert aan deze gebeurtenis zich bevindt ?
Gelijktijdig is ook een kerkbestuur benoemd. Dat waren de heren A, Schuurmans en H.J. Derks.

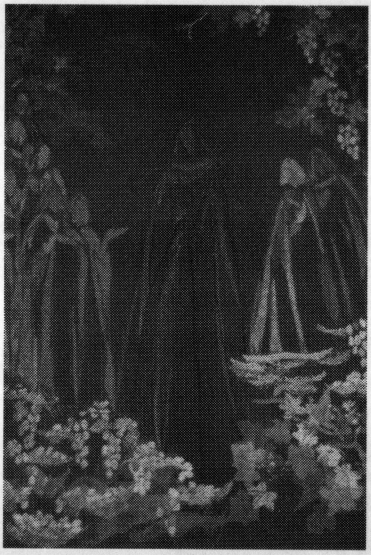

De Heer Vermeulen uit Eindhoven was de architect. Van hem is het wandkleed, voorstellende de graflegging van Christus.
Parochianen hebben het rode driestel geknoopt dat aan de wand hing bij de ingang naast de nog te bouwen pastorie. Dom. H. van der Laan OSB. uit Oosterhout werd als adviseur gevraagd voor interieur en paramenten.
De bouw en inrichting vertonen duidelijk de invloed van de zogenaamde. Bossche school, zoals die stijl werd genoemd; sober maar prachtig. Daar moeten we bij veranderingen zuinig op zijn.
In 1961 is de kerk ingewijd (geconsacreerd) door Kardinaal Alfrink. Bij die gelegenheid is kapelaan Oosterbaan als Pastoor geïnstalleerd. De Heer W. Wiggelman had inmiddels een herenkoor geformeerd, waarvan hij Dirigent/Organist was.
Op 19 maart 1964 – feest van S. Joseph – luidden de inmiddels gewijde klokken voor het eerst. Ze dragen de namen Maria, Joseph en Johannes. De middelste klok weegt 279 kg en is naar onze patroonheilige genoemd. De klokken zijn een geschenk van de buurparochie Renkum.

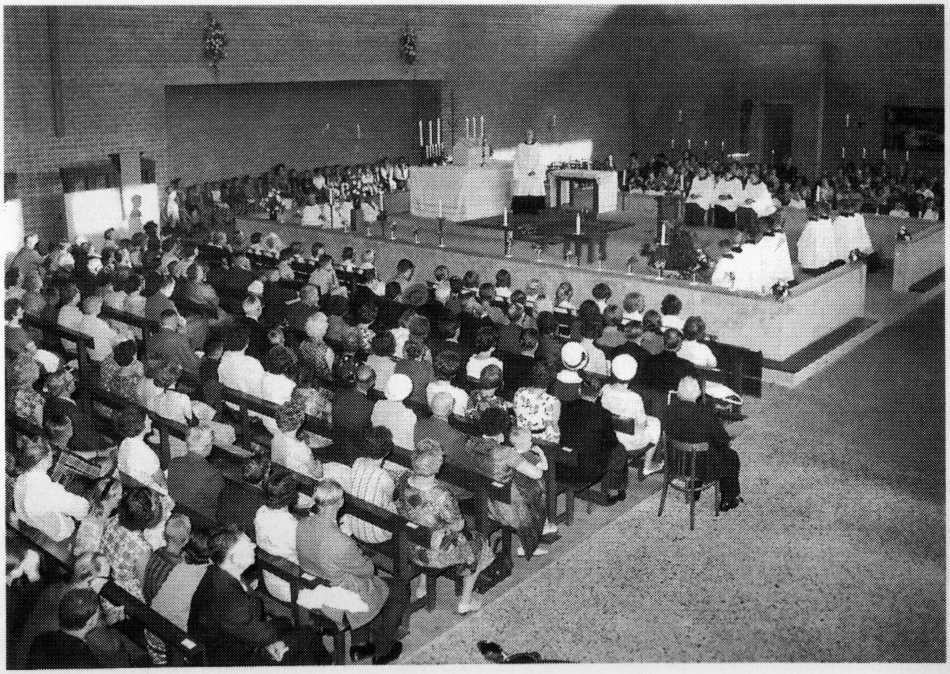

In dat jaar is ook het 25 jarig Priesterfeest van Pastoor Oosterbaan gevierd. Het herenkoor is toen omgevormd tot een gemengd koor.
In 1971 aanvaart Pastoor Oosterbaan z'n benoeming naar Weerseloo (Ov) waarna Pastoor Joop ten Barge hem opvolgt. In 1980 viert Pastoor ten Barge zijn 25 jarig Priesterfeest. Het Priesterkoor wordt ingrijpend veranderd en het gemengde koor daalt af van de zangzolder naar de plaats waar het nu nog is opgesteld.
In 1985/1986 is het 25 jarig bestaan van de parochie uitgebreid gevierd. Bij die gelegenheid is een programmaboekje uitgegeven onder de titel: "Sint Joseph in het zilver "
Eerder was de bestuursvorm van de parochie al gewijzigd en aangevuld met een parochieraad (15 -12-1983). Reden hiervoor was de toenemende pastorale zorg. Later is deze bestuursvorm omgezet in een Parochiebestuur met een democratische structuur. Deze bestuursopzet is in een dekenale vergadering van Pastores toegelicht.
Pastoor ten Barge is op 25-4-1992 met emeritaat gegaan, niet met emiraat zoals hij de kinderen bij die gelegenheid vertelde.
Pastoor Jos Smits werd op 8-11-1992 als opvolger aangesteld, maar ook benoemd als Pastoor voor de parochie Doorwerth.
Ter assistentie kregen we pastorale werksters. We herinneren ons Ria Wiendels en Barbel de Groot die veel en goed werk hebben verricht evenals Diaken Ad Vernooy. Dienstverlening kwam ook van de Rector van "het Beekdal" Harry Mulder, van pastoor Leon Goertz en van Pater van Lammeren. Momenteel assisteert pater Saraber uit Oosterbeek.
De parochiële samenwerking is later uitgebreid met Oosterbeek (HDO) en daarna met Renkum (HDOR).
Nu met ingang van 1-1-2010 is het gehele oude dekenaat Wageningen één parochie, genoemd naar de zalige Titus Brandsma. Pastoor ten Have kreeg in 2007 assistentie van de pas gewijde pastoor C. Pikkemaat, inmiddels benoemd in Lichtenvoorde. Pastoor ten Have staat daardoor met zijn team voor een bijna schier onmogelijke taak.
Andere gedenkwaardige feiten zijn o.a. het overlijden van Pastoor ten Barge. Op 14-7-1094 heeft de parochie op indrukwekkende wijze

afscheid van hem genomen. In het blad Utte Bullatte – contactblad van het jongerenkoor - was een mooi artikel opgenomen waarin pastoor ten Barge werd omschreven zoals jongeren hem zagen en beleefd hadden. Deze herinnering is ondertekend door Hans van der Meijde.

Een andere activiteit was de actie : Kerkdak ", op 5-6-1989 door het jongerenkoor georganiseerd. En groot spektakel, waarvan het "dakzitten " een ludiek onderdeel uitmaakte. Daaraan hebben o.a. Pastoor ten Barge en Dominee Ledegang spontaan meegedaan. De opbrengst bedroeg 10.000.-- gulden. Alles bij elkaar een geweldige prestatie.

Jongeren worden weleens onderschat en over het hoofd gezien. Voorbeeld.

Op 5-11-1994 is ons dekenaat opgegaan in een grote organisatie van wel 50 parochies. Tijdens die oprichtingsvergadering is door HDO gevraagd een jongeren afdeling (sectie) in de organisatie op te nemen en dat ook aan de parochies voor te stellen. Dit voorstel is ook schriftelijk ingediend, maar er is niets mee gedaan.

Hoe is de situatie nu ?

We moeten vaststellen dat het grootste deel van de kerkbezoekers niet tot de jongeren behoort. Toch zijn jongeren echt wel gelovig of zoekende. Wie spreekt ze aan, of,... laat het ons koud ? Laten we ons inzetten en hopen dat we samen een bloeiende toekomst tegemoet gaan, waar jong en oud zich blijvend voor inspannen en thuis voelen.
Moge Sint Joseph ons inspireren en ons met zijn zorg voor onze gemeenschap begeleiden.

Laetamini in Domino.
Ahw

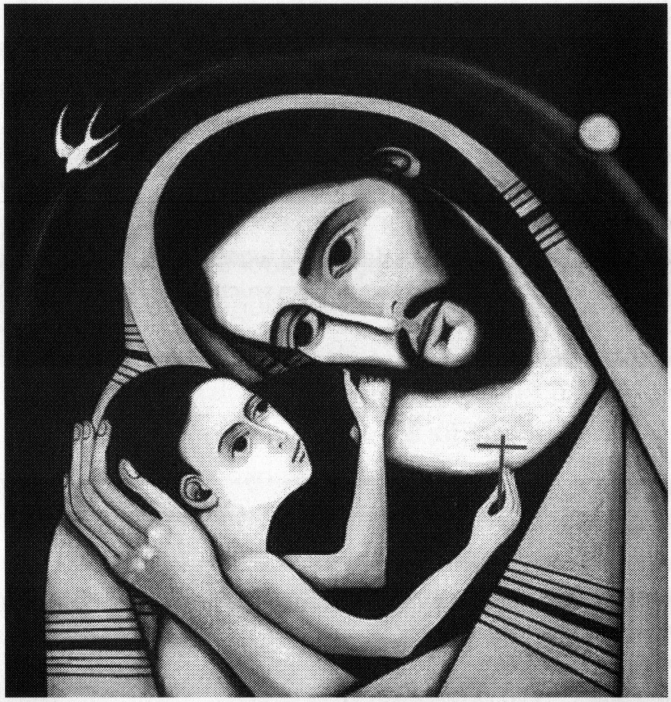

Oorkonde

In het negentienhonderd - vijfenzestigstejaar na de geboorte van Christus, het twintigste na het einde van de Tweede Wereldoorlog, het achttiende van de regering van koningin Juliana, prinses van Oranje Nassau, enz., enz., enz., het tiende van het bestuur van Bernardus Johannes Kardinaal Alfrink over het aartsbisdom Utrecht, het derde van het pontificaat van Paus Paulus VI, het vierde van het door Paus Johannes XXIII in negentienhonderd een en zestig bijeengeroepen Vaticaans Concilie, op de negende dag van de maand juni werd van dit gebouw, dat onder Gods voorzienende leiding – Deo providente – werd bestemd tot katholiek verzorgingshuis voor bejaarden de eerste steen gelegd door:
De Hoogeerwaarde Heer Th. H. W. Otten, deken van het dekenaat Wageningen
En de Edelachtbare Heer Mr D Matzer van Bloois, burgemeester van de gemeente Renkum
Het initiatief tot de stichting van dit bejaardenhuis ging uit van het Interparochieel Sociaal Charitatief Centrum van de parochies in de kerkdorpen Oosterbeek, Renkum, Heelsum en Doorwerth, hetwelk gestalte kreeg in de Stichting Katholiek Bejaardentehuis "Deus Providebit", waarbij zich de parochies van Wageningen aansloten.
De Stichting droeg de architectuur op aan het architectenbureau Ir Th. J. van Gendt b.i. en ir. G. H. Mühlstaff b.i. te Utrecht en belastte het aannemersbedrijf G.W.J. Sanders NV uit Arnhem met de bouw.
In de totstandkoming van het gebouw – ondanks vele tegenslagen – is Gods leiding duidelijk gevoeld. In de voorbereidingen ontstond een vruchtbare samenwerking tussen de gemeentelijke overheid en de stichting. Het bestuur van "Deus Providebit" werd gevormd door parochianen uit de parochies der gemeente Renkum en Wageningen.

w.g.
Voorzitter: G.T.M. Kloppenburg,
Secretaris: Mr. Dr. F.M. J. Jansen
Penningmeester: H.G. Schemkes
Oosterbeek: Mr L.P. van der Sande
Renkum: L.J. Mom
Heelsum: Mevrouw M. Hettinga-Heinen
Doorwerth: Mevrouw M.A.N. Witte-Staffhorst
Wageningen: Mevrouw L.. Hofhuis-Marijnen
Dr J. Haans
Terwijl pastoor A.B. de Jong van Renkum als bisschoppelijk commissaris fungeerde

MOG DE ALLERHOOGSTE DIT WERK BLIJVEN ZEGENEN

In het trappenhuis van het verzorgingshuis Beekdal aan de Utrechteseweg hangt een grote oorkonde met bovenstaande tekst. Vandaag de dag maakt het huis onderdeel uit van Vilente, maar in de jaren zestig was het een katholiek bejaardenhuis, met een eigen rector. Ook woonde er een aantal nonnen die gezamenlijk met de bewoners hun vieringen hielden in de eigen kapel in het huis.
De laatste rector was Harrie Mulders. De meeste zusters zijn vertrokken, dan wel overleden en in de kapel is tegenwoordig nog maar eens in de veertien dagen een viering, verzorgd door een van de pastores of vrijwilligers van de parochie. Gedurende een lange reeks van jaren was Ans Schemkes een vertrouwd gezicht in de kapel en organiseerde en verzorgde zij de vieringen. Als onderdeel va Vilente zijn de nieuwe bewoners niet meer vanzelfsprekend katholiek. Hiermee is de special sfeer in het huis veranderd. De RK bewoners zijn uiteraard parochianen van de parochie, maar gezien hun geringe mobiliteit waren zij vooral aangewezen op hun eigen kapel. Gelukkig is in de persoon van Millie Damen een eigen contactpersoon van de parochie voor Beekdal actief.

'Tastend naar licht en hopend op de morgen
vragen wij jou die onze namen riep
naar het geheim, naar wat ons is verborgen,
zoeken wij Jou die licht in 't duister schiep.'

Voorgangers

We hebben in de 50 jaren van ons bestaan verschillende voorgangers gekend. Een aantal daarvan is benaderd met de vraag zijn ervaringen en herinneringen aan die tijd te delen via dit Anker.

Jos Smits

Uiteraard feliciteer ik jullie St. Joseph gemeenschap!
Wat ik mij het meest en mooist van de zeven jaren bij jullie in Heelsum herinner is het fijne gebeuren b.g.v. het 30 jarig bestaan van de parochie, nu 20 jaar geleden. We hebben dat doodgewone getal toen aangegrepen om er een feest van te maken. Is het ook geworden, een heerlijke happening van bijna iedereen. Met name hebben we toen een info markt gehouden, in de kerk. Iedere werkgroep had een eigen kraampje, gaf tekst (ook op A4 vel om mee te nemen) en uitleg (en voorwerpen) specifiek aan de werkgroep. Al de vele zo verzamelde A4 vellen (wel 30) gingen in een map, en nam je zo mee naar huis. Ik heb hem nog, als dierbare herinnering.
Mijn eigen introductie vel en verhaal- nu nog eens terug lezend – vind ik nog zinvol.
Zin- en sfeervol was toen ook de feestelijk parochie viering, met alle koren. En weet je: we hadden zeven lange linten van het midden naar de zijkanten hangen; in de regenboog kleuren. Dat was schitterend, en verbeeldde ook onze kracht en opdracht: komend uit dezelfde bron (middelpunt) en samen uitwaaierend (saamhorig als een parochiefamilie) naar alle kanten, naar buiten, het dagelijks leven van ons dorp in.

'Een schip vaart door de tijden heen,
God heeft het kerk gedoopt.
Het volgt de route van de hoop
die naar Zijn haven loopt.
Wij staan aan boord en kijken uit
naar tekens die Hij geeft,
opdat het schip door Hem geleid
de zeereis overleeft.
Zo varen wij door weer en wind,
in voorspoed en gevaar
en jaar na jaar brengt ons de reis
steeds dichter bij elkaar.'

Nog maanden lang hebben we er als werkgroeplid of doodgewone parochiaan inspiratie en voldoening aan beleefd.

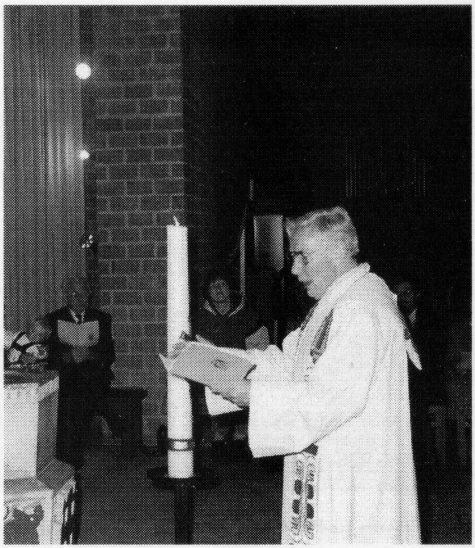

Nu twintig jaar later.....proficiat St. Joseph. Nog altijd ben je er! Je kracht zat hem in jouw koren (het trouwe koor van Bram, dat gedreven "Ghanese" jongerenkoor en het leuke kinderkoor), samen met de kleine bindende en biddende aanhang van 25 -75 supporters, zaterdag of zondag.

Misschien, nu 20 jaar later, is de St. Joseph als parochie opgegaan in een groter verband, zijn ook de zeven regenboog banen symbool van even zovele locatie raden, is de St. Joseph nu slechts een van die zeven kleuren. Geen probleem. Integendeel. Ik eindig graag met de hartelijke wens:
Mag de St. Joseph nog lang haar eigen uitstraling hebben: bescheiden en toch eerlijk heerlijk.

Jos Smits sma

Theo Slangen

Proficiat.

In deze tijd is het parochie heel bijzonder om je 50e verjaardag te vieren. Het heeft toch iets van een gouden randje.

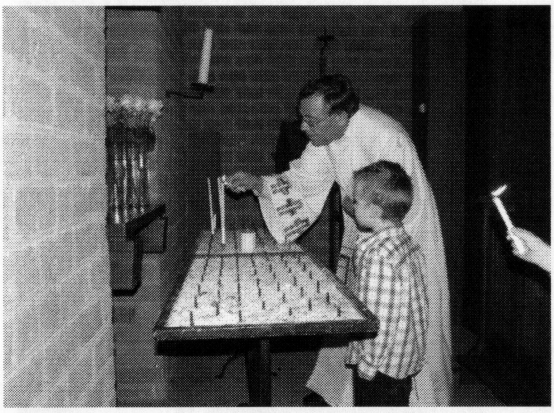

In 1960 was ik nog novice, nog helemaal een groentje en moest ik nog beginnen als mijn specifieke priesteropleiding. Het was nog vóór het Tweede Vaticaans Concilie.

Dit nieuwe kerkgebouw was toen heel modern: geen priesterkoor van voren, maar een liturgisch centrum in het midden, als symbool van 'God in ons midden'. Men was vol verwachting naar een grote toekomst.

Tijdens en na het Concilie, mede door de grote veranderingen in de maatschappij en Kerk, is alles toch anders geworden. Maar in de zes jaar dat ik als pastor-pastoor bij jullie heb mogen werken, ik heb vooral de grote inzet en betrokkenheid van de vrijwilligers ervaren die de Vieringen en de Parochiegemeenschap droegen. Daar had en heb ik nog steeds grote bewondering voor, zelfs nu ik alweer bijna zes jaar weg te ben.

Bijzonder denk ik terug met pijn maar vooral met grote vreugde aan die heel unieke bijeenkomst van bijna alle echt betrokken parochianen, waarin tijdens één avond een vernieuwd, levend en gedragen parochiebestuur ontstond.

Ook denk ik nu terug aan de vele rijke momenten tijdens de (Gezins)Vieringen, Eerste Communie's, Doopsels en ook Uitvaarten met alle diepgaande persoonlijke contacten die hieruit vaker voorvloeiden, en aan het vertrouwen dat ik kreeg.

Bedankt voor de rijke jaren. Ik heb er zelf veel van geleerd en ik ben dankzij jullie gegroeid als priester en als mens. Nu komt dit goed van pas

in mijn intens bezig zijn in Encounter.nl , waar ik zelf verder groei in intense verbondenheid met vele prachtige echtparen en ook alleenstaanden: een nieuwe grote rijkdom.
Ik wens jullie van harte Proficiat, een fijn feest en nog rijke jaren van vreugde en gemeenschap.

Pater Theo Slangen crl

Bärbel de Groot-Kopetzky

Tijdens de overweging stond ze op...
Ik herinner me vele bijzondere mensen die ik in de Josephparochie van 2000-2006 mocht ontmoeten. Mensen waar ik op bezoek ging, die ik in het ziekenhuis opzocht, die ik sprak na de vieringen of bij de voorbereidingen van de 1e communie en het vormsel, en bij de voorbereidingen van een uitvaart.

Een kleine jongen die met me meeliep naar de kerk, toen ik aan kinderen van de Vita Vera-school de kerk liet zien. Hij zei:"Mag ik je een geheimpje vertellen?"-"Natuurlijk", zei ik. "Weet je, mijn vader gelooft niet meer in God!" Ik zei: "Heb je het er moeilijk mee?" "Ja," knikte hij en ik vroeg hem: "En jij, geloof jij in God?"-"Ja, ik geloof," straalde de kleine jongen.

In de Sint Josephkerk maakte je soms onverwachte dingen mee. Niet op één zondag, maar verschillende keren gebeurde het. Ik was net begonnen met mijn overweging toen zij opstond en riep: "Mag jij dat wel?". Ik zag een oude vrij lange vrouw, zij kwam altijd trouw met haar man naar de kerk, dankzij de autodienst. Zij zaten, als ik het me niet vergis, op de tweede rij, aan de rand. Blijkbaar was zij een beetje in de war. Zij had moeite met een vrouwelijke voorganger en iedere keer legde

ik haar uit dat ik door de kardinaal benoemd was. Haar protest werd door de parochianen geaccepteerd. Mensen hadden medelijden met haar en aanvaardden haar gedrag. Niemand werd ongeduldig. Dat hoorde erbij. Want de zondagviering was voor het oude echtpaar hun enige overgebleven uitstapje in de week. Zij waren ouderwets katholiek en woonden omdat zij beiden hulpbehoevend waren in Heidestein.

Op gegeven moment werd ik op een late middag of avond gebeld door iemand van Heidestein. Ik geloof het was een zaterdag. Of ik niet kon komen? Met mevrouw ging het heel slecht, men vreesde voor haar leven. Haar man wachtte me op. Hij had nachten niet geslapen omdat zijn vrouw zo onrustig en angstig was. De communicatie verliep moeizaam vanwege zijn doofheid en slechtziendheid. Ik legde uit dat ik zijn vrouw de ziekenzegen zou geven. Samen betraden we de slaapkamer, ik zag de ellende van de kranke vrouw. Zij was ontzettend bang, heel bang. Met woorden kon ik haar niet meer bereiken. Ik bad met haar man, zegende haar met wijwater en toen zalfde ik haar. De ziekenolie deed haar goed, een klein wonder. Zij begreep wat met haar gebeurde. Door de aanraking kwam haar Godsgeloof en vertrouwen naar boven. Het sacrament bereikte haar in haar ziel.

Kort daarna is zij overleden en hoorde ik van haar dochter en man haar verhaal. Zij was huishoudlerares geweest in Den Haag en heeft ontzettend vaak voorlichting gegeven aan jonge meisjes en huisvrouwen hoe een huishouding te runnen en met geld om te gaan. Zij had in haar leven aan haar geloof handen en voeten gegeven. Een opmerkelijke vrouw. Mogen we haar en haar man blijven gedenken.

Bärbel de Groot-Kopetzky, pastoraal werkster em.

Casper Pikkemaat

50 jaar St. Josephkerk! De laatste drie jaar tot aan de voltooiing van dit gouden jubileum, heb ik mee mogen maken en daar voel ik mij - mag ik wel zeggen - door vereerd. Als een jonge pastor heb ik hier in deze geloofsgemeenschap mijn eerste stappen in het pastoraat mogen zetten. Ik herinner mij nog goed het plezierige contact met de kinderen van de kinderwoorddienst en de Eerste Heilige Communie. Dit waren en zijn steeds mooie hoogtepunten in het parochieleven.

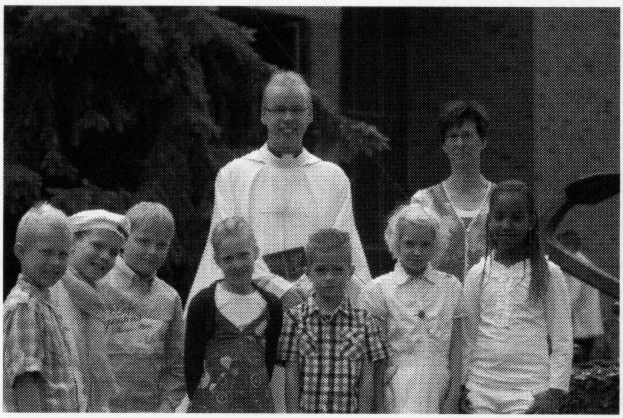

Dankbaar ben ik voor de prettige samenwerking met de vrijwilligers; hun enthousiasme en engagement werkt aanstekelijk. Vanuit de St. Josephkerk heb ik ook veelvuldig contact mogen onderhouden met de verschillende verzorgingshuizen als Heidestein en Beekdal, de bewoners daar hebben mijn pastorale en gelovige leven verrijkt. Van harte feliciteer ik de parochianen van de St. Josephkerk met dit mooie jubileum, spreek de hoop uit dat zij zich betrokken blijven voelen bij hun geloofsgemeenschap en wens hen van harte Gods rijkste zegen voor de toekomst, immers "als de Heer, de woning niet bouwt, werken de bouwers vergeefs" (psalm 127).

Pastor Casper Pikkemaat (september 2007-september 2010)

In memoriam Pastor Ten Barge (uit het Utte Bullate)

Afgelopen juli namen we afscheid van Pastor Joop Ten Barge.
Het was aan het begin van die warme periode. Toen ik terug kwam van een dagje zwemmen, hoorde ik dat Joop Ten Barge was overleden. Hoewel we al heel lang wisten dat hij weer ernstig ziek was, kwam het nieuws toch als een verrassing. Op zo'n moment denk je even heel snel of je wel voldoende hebt gedaan. Of je wel belangstelling en medeleven hebt getoond. Ook als koor.
Mijn eerste herinneringen aan Pastor Ten Barge gaan ver terug in de tijd. Toen ik in de tweede klas van de Vita Vera zat deed ik mijn eerste communie. Daar ging een hele voorbereiding aan vooraf waaraan de pastor (toen nog Pastoor) en de school mee werkte. Pastor Ten Barge was trouwens toch al nauw verbonden met de school; hij gaf er een soort Godsdienstles, ook deed hij mee aan het jaarlijkse schoolreisje. Zo speelde hij eens de rol van Crimson (uit Siske en Wiske). Wij, kinderen, werden per teletijdmachine terug gezet in de tijd. Vervolgens stal Crimson de teletijdmachine en daar zaten we! Zie dan maar eens terug te komen in het heden. Uiteindelijk lukte het toch. Een ander jaar speelde hij Holle-Bolle-Gijs, met een dik kussen op z'n buik.
Ik weet me ook nog te herinneren dat ik werd gevraagd om tijdens een dienst samen met twee of drie vriendjes de rol van os of ezel of schaap te spelen. Het kostuum bleef beperkt tot een hoofddeksel met oren van het betreffende dier. Toen we bij de communie-uitreiking op het altaar, met deze belachelijke petjes op, rondom de Pastor stonden, kregen we de slappe lach. Ten Barge kon er niet zo om lachen en mopperde half binnensmonds: nou, nou, kom. En hij duwde ons maar weer snel naar onze plaatsen.
Zo zullen velen van ons zo hun herinneringen hebben aan Pastor Ten Barge. Wie herinnert zich niet de onnavolgbare manier waarop hij bij het binnendragen van de paaskaars in de meest verrassende toonsoorten zong: LICHT VAN CHRISTUS. Het vergde veel van ons

aanpassingsvermogen om dan op de juiste toon te antwoorden: HEER WIJ DANKEN U!

Hoewel hij niet de flair had om op een losse, makkelijke manier met jonge mensen om te gaan, was hij toch zeer betrokken. Na de dienst kwam hij altijd nog even een kopje koffie met ons drinken. En hoewel hij toen al ziek was en niet mocht roken van de artsen, bietste hij toch vaak een sigaretje bij Loes, Lidy of iemand anders. Op de vraag of hij niet gestopt was sprak hij de woorden: ach, weet je, de geest is willig, maar het vlees zo zwak.

Zijn betrokkenheid bleek ook uit het feit dat hij ons mondjesmaat meer ruimte gaf bij het invullen van de diensten. Mondjesmaat, want hij was een voorzichtig man die niemand voor het hoofd wilde stoten. Hij had te maken met veel, heel verschillende mensen met compleet andere opvattingen. Zijn taak was het om daarin een gulden middenweg te vinden. Hieraan zou je moeten denken als je hem zou willen beoordelen.

'Vuur van de Enige, steek ons aan
Woord van de Enige, spreek ons aan
Enige vrede, zie ons aan
dat wij in jouw licht, op mogen staan.'

Het is een groot cliché, maar zoals vele clichés wel waar: het leven gaat door. De persoon Ten Barge en zijn overlijden zullen naar de achtergrond verschuiven. Dat is onvermijdelijk. Niemand van ons zal nog eens naar zijn graf gaan. Of toch?

Ik hoorde dat één van ons een tijd later, na terugkomst van vakantie, nog naar het graf is gegaan. Dat deed me iets. Hoeveel makkelijker was het niet geweest om het maar te vergeten of niet te kunnen, of te zeggen: het komt er gewoon niet van? Dat iemand dan toch de moeite neemt zegt wel wat. Dan heb je toch wel iets voor iemand betekend.

En zouden we niet allemaal willen doodgaan in de wetenschap dat je leven, net als dat van Joop Ten Barge, zin en betekenis heeft gehad?

Hans

Parochiecijfers 1960 - 2010

De voorloper van het huidige parochieblad “het Anker” was het “Contactblad voor de parochie St. Joseph te Heelsum”, waarvan het eerste nummer verscheen voor de week van 4 tot en met 10 juni 1961. Hierin stonden de gebruikelijke opsomming van de vieringen, de misintenties, de opbrengsten van de collectes en de parochierubriek.

1/

C O N T A C T - B L A D

voor de PAROCHIE St. JOSEPH te HEELSUM

F 's Avonds is er geen Rof vanwege de Sacraments processie op „Vrijland

A G E N D A voor de week van 4 t/m 10 juni

Zondag, 4 juni — 2e zondag na Pinksteren. De H.H.Missen zijn om 7 uur, half 9 (Hoogmis) en 11 uur. ~~Het Lof is om 7 uur.~~ F
In de week zijn de H.H.Missen om kwart vòòr 8.
Maandag, 5 juni — feestdag van de H.Bonifatius en zijn gezellen.
Dinsdag, 6 juni — feestdag van de H.Norbertus.
Vrijdag, 9 juni — feestdag van het H. Hart van Jesus. De H.H.Missen zijn om 7 uur en kwart vòòr 8. Het Lof is om half 8.
Zaterdag, 10 juni — feestdag van de H.Margarita. Gelegenheid om te biechten om 5 uur, 6 uur, 7 uur en na het Lof. Het Lof is om half 8.

Mis- intenties:

Zondag, 4 juni: 1. Petrus Scheeren 2. overleden Ouders 3. Parochie
Maandag, 5 juni: Hendrika Johanna Versteegen-Jenneker
Dinsdag, 6 juni: Catharina Beumer, e. van Theodorus Gerritsen
Woensdag, 7 juni: tot zekere intentie
Donderdag, 8 juni: Theodora Grada van der Meijden- Degen
Vrijdag, 9 juni: 1. tot zekere intentie 2. om een woning te verkrijgen
Zaterdag, 10 juni: tot zekere intentie

A G E N D A voor de week van 11 t/m 17 juni

Zondag, 11 juni — 3e zondag na Pinksteren. De H.H.Missen zijn om 7 uur, half 9 (Hoogmis) en 11 uur. Het Lof is om 7 uur.
In de week zijn de H.H.Missen om kwart vòòr 8.
Maandag, 12 juni — feestdag van de H.Odulphus
Dinsdag, 13 juni — feestdag van de H.Antonius van Padua
Woensdag, 14 juni — feestdag van de H.Basilius
Zaterdag, 17 juni — feestdag van de H. Gregorius Barbadicus. Gelegenheid om te biechten om 5 uur, 6 uur, 7 uur en na het Lof. Het Lof is om half 8.

Mis-intenties:

Zondag, 11 juni: 1. voor overleden Moeder 2. lev. en overl. fam. te Böhmer-Teunissen 3. Parochie
Maandag, 12 juni: Johanna v.d.Linden, e. van Peter Teunissen
Dinsdag, 13 juni: overleden Ouders Derks-Gerritsen
Woensdag, 14 juni: Clara Willibrorda van Kooten-Aalst
Donderdag, 15 juni: Maria van de Kamp-Gerritsen
Vrijdag, 16 juni: Theodora Bongers, e. van W.J.v.d.Berg
Zaterdag, 17 juni: overleden familie Staadegaard

Zondags-missaals:
A.s. zondag zullen de zondagsmissaaltjes gratis worden verspreid. Het zijn de missaaltjes van de Abdij van Berne, waarmee de meesten van U nu voor het eerst kennis maken. Mogen wij U verzoeken, deze missaaltjes op de banken te laten liggen, zodat zij ook in de volgende H.H.Missen gebruikt kunnen worden.

In het eerste nummer werd ook verteld, wat het parochiecadeau was bij de kerkconsecratie. Dat waren 4 stoelen op het priesterkoor en de credenstafel. De collectes op de eerstvolgende zondagen waren voor ”de schulddelging van de kerk”.

Het plaatsengeld was 25 cent, ook voor staanplaatsen. Alle plaatsen waren vrij, dat wil zeggen , dat er geen gepachte plaatsen waren. Kinderen betaalden 10 cent. U werd verzocht om gepast geld mee te nemen, dan kon het ophalen vlotter geschieden en dat kwam de orde en de rust in de kerk ten goede.

In een van de eerste nummers werd ook een afscheidsbrief van Pastoor Oosterbaan aan de parochie Renkum opgenomen, onder de titel "Heelsum op eigen benen". Hij verhuisde naar Heelsum en bedankte Renkum voor hun gastvrijheid en hun offers, die ze gebracht hadden voor de verzelfstandiging van hun nabuurparochie.

Een ander opvallend bericht was het volgende. De gelovigen worden eraan herinnerd, dat zij geen vreemde priesters, geestelijke broeders of zusters, die om aalmoezen aan hun huizen komen vragen, moeten toelaten, tenzij zijn daartoe een schriftelijke toestemming van de aartsbisschop hebben en daar en boven in het bezit zijn van een bewijs, dat door de pastoor is ondertekend en voorzien is van het stempel der parochie.

Parkeren van auto's op het kerkplein was verboden. Ook werd verzocht geen fietsen tegen het kerkgebouw te plaatsen, maar deze buiten tegen de ommuring van de kerk neer te zetten. Te zijner tijd zou geprobeerd worden om voor een fietsenstalling te zorgen.

Dan was er nog een waarschuwing. De biechtstoelen hebben een zogenaamde magneetsluiting. Zodra u een tikje hoort, is de deur al gesloten. U moet dus echt niet proberen de deur in het slot te trekken, want dat lukt u nooit, om de eenvoudige reden dat er geen slot in zit. Wilt u er daarom aan denken, dat u niet gaat bonzen en slaan met de deuren om die zogenaamd in het slot te krijgen, dat geeft in de biechtstoel een hels kabaal en dat is erg storend voor de biechtvader.
Biechthoren was op zaterdags om 5, 6 en 7 uur en na het lof van half 8.

A A R T S B I S D O M
U T R E C H T

Utrecht, 21 november '60

No.1879/60

BERNARDUS KARDINAAL ALFRINK

Kardinaal-Priester van de H.Kerk van Rome
van de Titel van de H.Joachim

door de Genade Gods en de gunst van de Apostolische Stoel

AARTSBISSCHOP VAN UTRECHT

aan de gelovigen van de parochies van O.L.Vrouw ten Hemelopneming te Renkum en van O.L.Vrouw van Lourdes te Doorwerth

G E N A D E E N V R E D E.

Overwegende dat het voor het zielenheil der gelovigen te Heelsum wenselijk is, dat aldaar een nieuwe parochie wordt opgericht, hebben Wij met nalewing van de kerkelijke voorschriften in deze besloten, gelijk Wij bij deze doen, om van de parochies van Onze Lieve Vrouw ten Hemelopneming te Renkum en van O.L.Vr.v.Lourdes te Doorwerth een gedeelte af te scheiden en tot oprichting van een nieuwe parochie over te gaan, en aldus te bepalen als volgt:

1. Er wordt te Heelsum een nieuwe parochie opgericht onder de titel van de H.Joseph.
2. De grensomschrijving van deze parochie zal zijn als in bijgaand stuk is aangegeven.
3. De parochie van de H.Joseph te Heelsum zal behoren tot het Dekenaat Wageningen.

4. Zij zal een paroecia amovibilis.

5. Binnen de grenzen dezer parochie zal zo spoedig mogelijk tot inrichting van een kerkgebouw worden overgegaan, hetwelk zal worden toegewijd aan de H.Joseph en de parochiekerk zal zijn dezer parochie.

Allen die tot dusver tot de paroechies van O.L.Vr.ten Hemelopneming te Renkum en van O.L.Vrouw van Lourdes te Doorwerth behoorden en binnen de door Ons omschreven grenzen vallen, verklaren Wij met ingang van 28 november a.s. te behoren tot de parochie van de H.Joseph te Heelsum met aankleve van alle rechten en plichten, welke daaruit voor hen ontstaan, echter met dien verstande, dat zij al hun kerkelijke verplichtingen moeten blijven vervullen in de kerk der parochie, waaronder zij thans behoren, totaan de zondag onmiddellijk volgende op de dag der inwijding der eigen parochiekerk van de H.Joseph te Heelsum.

Dit besluit zal op zondag 27 november a.s. onder al de vastgestelde HH.Missen van de preekstoel worden voorgelezen en op 28 november d.a.v. in werking treden.

Gegeven te Utrecht, 21 november '60

De Aartsbisschop van Utrecht,

+ Jac. Kard. Alfrink

Het eerste huwelijk was op 24 mei: toen trouwden J.W. Gerritsen en C.A.M. Heijmen. Er zijn in totaal 219 huwelijken ingeschreven.

De eerste doop vond plaats op 29 mei: Diana Annette Maria, dochter van G. Keerssemeeckers en G.H. Massij uit Wolfheze. In totaal zijn er 685 dopelingen ingeschreven. Het verloop in de tijd wordt duidelijk uit onderstaande figuur.

Op zondag 30 mei kwam Mgr. Th. Hendriksen het vormsel toedienen aan 64 kinderen. In 1965 werd de eerstvolgende vormselviering gehouden

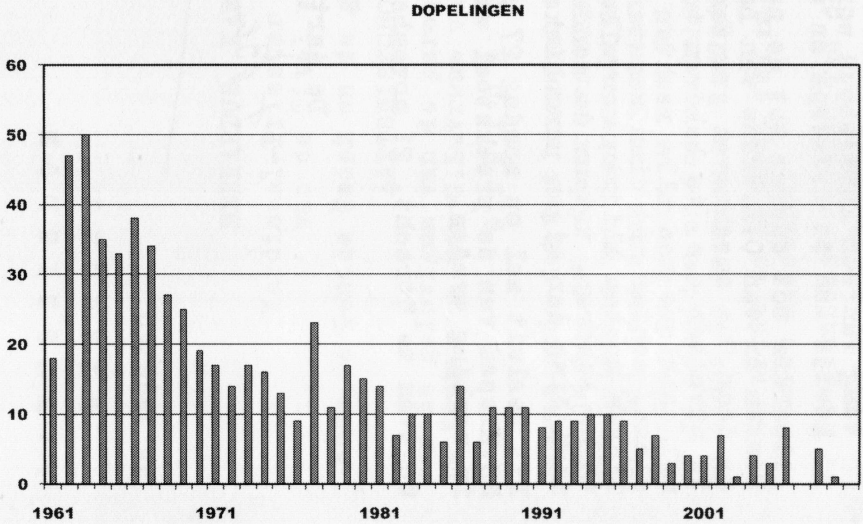

Toen werden er niet minder dan 152 kinderen gevormd. Deze aantallen zijn daarna nooit meer gerealiseerd. Er zijn in totaal 718 vormelingen geteld tot nu toe. Daarnaast hebben er in totaal 792 kinderen de eerste communie gedaan.

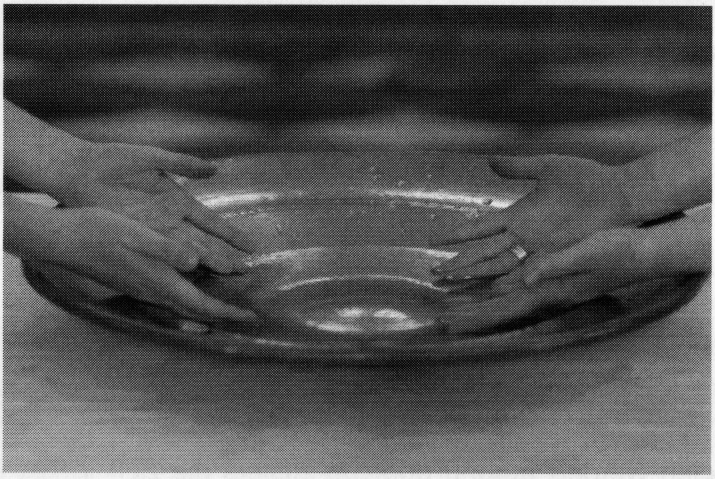

De eerste uitvaart was van Anna Brouwers op 2 juni. De jongste was een doodgeboren kindje, de oudste (in 1986) was 106 jaar oud! Er zijn totaal 494 uitvaarten ingeschreven.

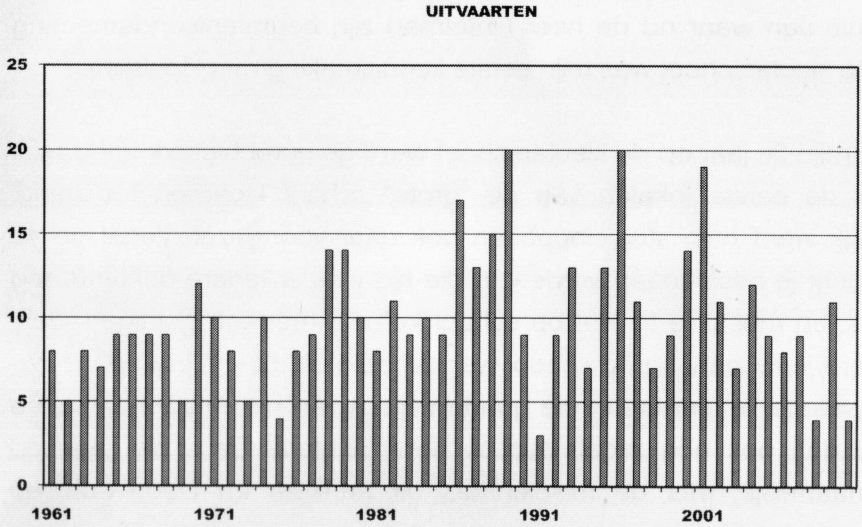

Koren

Mijn herinneringen aan de St. Joseph parochie.

Hallo,
Mijn naam is Willem (Wim) van Beek, en ik ben in 1957 geboren op de Telefoonweg in Renkum. Parochiegrenzen lopen anders dan gemeentegrenzen, en daarom valt de Telefoonweg onder de Parochie Heelsum.

De eerste jaren van mijn leven was er nog geen St. Josephkerk. Ik moest naar de kleuterschool aan de Groeneweg in Renkum, gelegen naast de Ursula school, wat toen de lagere school was, maar tegenwoordig voor heel andere doeleinden wordt gebruikt.

Beide scholen werden gerund door de zusters die zich in het klooster ophielden, wat tegenwoordig als politiebureau in gebruik is.

Tijdens mijn eerste jaar daar werd er in Heelsum een nieuwe school opgericht, de Vita Vera. Deze eerste lokalen waren gelegen in de achtertuin van waar nu de heer Fintelman zijn begrafenisonderneming heeft. De kleuterschool was mijn eerste kennismaking met Heelsum.

Tijdens mijn 2e jaar op de kleuterschool werd de parochiekerk gebouwd, en ook de eerste lokalen van de "grote" school kwamen tot stand. Natuurlijk werd mijn studieloopbaan ook daar voortgezet. Vanaf de 4e klas mocht je misdienaar worden. In die tijd was er iedere ochtend nog een mis, en mocht je te laat op school komen, met een geldige reden. Ook werd je regelmatig op school weggehaald uit de les, om een rouw- of trouwdienst te dienen. In die gouden tijden van het misdienaarschap ging je dan ook nog regelmatig, ik denk achteraf eens per jaar, op misdienaarreisje, met de misdienaars uit Renkum en Doorwerth, en

misschien ook wel uit Oosterbeek. Dat weet ik niet meer. Het was voor ons gewoon een extra schoolreisje.

Zo ging de tijd voorbij, en vanuit de school werden ook vele kerkelijke feesten gevierd in onze parochiekerk. Op een gegeven ogenblik besloten een aantal ouders om in de "sluis" een soort van hobbyclub op te richten. Prima idee, en natuurlijk was ik ook van de partij. Vanuit deze hobbyclub kwam ook het idee om een kinderkoor op te richten. Ook daar moest ik bij zijn. Onder leiding van meester Kamps zongen wij de sterren van de hemel. Wie ons in die beginperiode begeleidde weet ik niet meer. Vanuit de parochie kwam de wens om ook een jongerenkoor op te richten, met een minimumleeftijd van 15 a 16 jaar. De heer Wiggelman, de toenmalige dirigent van het gemengde koor, werd gevraagd om dat op zich te nemen. In die periode was ik nog steeds bij het kinderkoor, dus heb ik dat niet zo intensief meegemaakt. Het jongerenkoor werd begeleid door een organist, drummer en gitarist. Dat drumstel leek ons bij het kinderkoor ook wel wat, dus dat werd al gauw ook in gebruik genomen bij de diensten van ons. Natuurlijk was ik daar ook weer als de kippen bij. Tot een jaar of vijftien ben ik zo blijven plakken, als drummer, bij het kinderkoor, omdat er geen overgangskoor was. Ik besloot om ook bij het gemengde koor te gaan zingen, omdat het zingen toch wel erg leuk was. Ook het jongerenkoor- repertoire sprak mij wel aan, dus ging ik ook bij dat koor. Enkele jaren ben ik daar lid geweest, heb verschillende jongerenkorendagen en reisjes meegemaakt, terwijl het toen ook heel gebruikelijk was om in andere parochies te gaan optreden. Vele vriendschappen zijn opgebloeid, en misschien ook wel weer verloren gegaan.

Uiteindelijk kon het lidmaatschap van 3 koren niet goed gaan, omdat je steeds voor de keuze werd gesteld met welk koor je in zee ging op een bepaalde zondag. Het kinderkoor en het gemengde koor gaven samen de minste problemen, omdat zij beiden in dezelfde kerk zongen, en nooit samen hoefden op te treden. De periode jongerenkoor had daarmee voor

mij een einde gevonden. Jarenlang ben ik toen nog als drummer, en later ook nog als dirigent, met het kinderkoor begaan gebleven. Het gemengde koor is tot nu toe altijd mijn vaste baken in deze parochie gebleven, en ik ben zo met elkaar toch al ruim 40 jaar actief in deze parochie, als koorzanger.

Bijna 50 jaar koor

Het R.K. Zangkoor St. Joseph is op 9 februari 1963 opgericht. Aanvankelijk als herenkoor. Op 17 mei 1963 werd er apart een dameskoor opgericht. In 1964 zijn de koren samen verder gegaan als dames- en herenkoor.

In maart 1970 werd ik kantoorbeheerder van de Nutsspaarbank in Heelsum, nu beter bekend als de SNS Bank. In oktober 1973 zijn wij van Ede naar Heelsum verhuisd. Hans van der Hulst was een van mijn klanten. Hij was tevens penningmeester van het St. Joseph koor. Toen hij hoorde dat ik vroeger in het jongenskoor van de Onze lieve Vrouwe parochie in Arnhem had gezongen,

liet hij geen bezoek aan de bank onbenut om mij er van te overtuigen dat ik toch vooral lid van het koor moest worden. Toen ik daar in oktober 1974 gehoor aan gaf trof ik op de repetitie de dames en heren van het eerste uur aan. U kent ze vast nog wel: Het echtpaar Heijmen, het echtpaar Gerritsen, Jan Gerritsen, Jan Derks, mevrouw Bakker, mevrouw Groenier, Truus Bosman, Mevrouw Wiggelman, het echtpaar Van der Meer en niet in de laatste plaats de familie Van Beek. Behalve Pa en ma Van Beek, waren ook Timmy, Willy en Gerda en vanaf 1980 ook Wim en Gerrie van de partij. Hun zoon Tom zingt inmiddels ook al weer jaren mee. Het is een echte zangersfamilie.

Vanaf de oprichting in 1961 fungeerde Wim Wiggelman als dirigent-organist. Na zijn overlijden in augustus 1971 is hij opgevolgd door Evert van Laar en vervolgens door de heer Hofs. Toen deze in de loop van 1975 onverwacht aankondigde als dirigent te willen stoppen kon het koor direct een beroep doen op Bram Wesselingh. Nog zo'n muzikale familie. Zijn zonen Nico en Peter en zijn dochter Lidewijde zijn jaren lid van ons koor geweest en op zijn vrouw Bep konden we altijd rekenen als er geen organist was. Inmiddels heeft Bram enkele jaren geleden zijn 50-jarig jubileum als koordirigent mogen vieren. Samen met het koor van de "Groenendijk" hebben we dat groots in onze kerk kunnen vieren. Van de periode na 1974 wil ik U nog de navolgende namen in herinnering brengen van trouwe koorleden die lid waren of dat nog steeds zijn, zoals het echtpaar Breteler, Jan Peters, het echtpaar Van de Brink, het echtpaar De leeuw, Gerrit Meijer, Agatha van den Berg, Cor van den Berg, Arie Jansen, het echtpaar Kraan en het echtpaar Snel. Vorig jaar hebben we veel te vroeg afscheid moeten nemen van Liesbeth Scholten. Wij missen haar positieve inbreng, haar hartelijkheid en gastvrijheid. Wat hebben we als koor genoten van onze etentjes bij haar thuis. Het koor had niet veel geld is kas en dus stelde Liesbeth spontaan haar huis beschikbaar om passend afscheid te kunnen nemen van ons erelid mevrouw Wiggelman.

Tenslotte onze organisten. Ik noem de heer Van Loon en Hetty Gelderman als invalorganist. Kunt U zich Bart Jansen nog herinneren als jonge en bevlogen organist? Na zijn vertrek in 1979 had het koor een groot probleem. Waar haal je zo snel een organist vandaan. Bram Wesselingh trok de stoute schoenen aan en ging aan de organist van de gereformeerde kerk, Nick Jansen vragen of hij onze organist wilde worden. U kunt zich dat misschien nu niet meer voorstellen, maar in die jaren was dat een hele stap. Hoewel zijn vrouw dat aanvankelijk niet zo zag zitten stemde Nick direct in met het verzoek. Wij hebben een geweldige tijd met hem gehad en hebben veel met hem gelachen. In het begin moest hij wel even wennen. Hij was immers gewend om voluit te spelen en dan moest Bram hem er tactisch van overtuigen dat er toch echt met een paar registers minder gespeeld moest worden. Hij had zo zijn ideeën over muziek en kon dan zo tegen Bram zeggen: "Dat speul ik niet". Een pracht mens. In 1997 moest hij vanwege ziekte bedanken als organist. Gelukkig was Regina Van den Berg bereid om hem op te volgen. U hebt het inmiddels gemerkt. Zij speelt niet alleen goed orgel maar ook prachtig piano.

'O heer, wil ons vergeven
leer ons uw liefde,
leer ons uw goedheid.
Geef kracht aan ied're mens
te leven naar uw wens.'

In de hoogtijdagen had het koor een bezetting van 25 tot 30 mensen. U weet, dat is niet meer. Na de jaren 80 is er geen aanwas meer van jonge leden. Dat is weliswaar een landelijk verschijnsel, maar ook heel jammer, omdat het de mogelijkheden om veel meerstemming te zingen beperkt. Het huidige koor is nog maar 9 man sterk en dat maakt ons heel erg kwetsbaar. Jammer, omdat zingen heel veel voldoening geeft. Op zondag 24 oktober 2010 hebben we bijvoorbeeld de mis van Casali gezongen. Het is een mis zonder orgelbegeleiding, waardoor Regina de sopranen kon versterken. Voor mijn gevoel ging het heel goed en ik kan U niet uitleggen hoeveel voldoening dat geeft. Het is een bijzondere manier om uiting te geven aan je geloof. U begrijpt het, we hebben dringend wat versterking nodig. Een koor van 25 man is een utopie, maar dat is ook niet

ons streven. Als we er voor iedere stem één of twee stemmen bij kunnen krijgen dan is de continuïteit van het koor gewaarborgd. We oefenen op maandag van 19.45 tot 21.30 uur en zingen gemiddeld twee keer per maand. Als dat een te zware belasting is, dan zou je er ook aan kunnen denken om bijvoorbeeld alleen met hoogtijdagen mee te zingen en daarvoor een aantal weken mee te repeteren. Kom eens een keer kijken op maandagavond. U bent van harte welkom.

Guus de Vreede

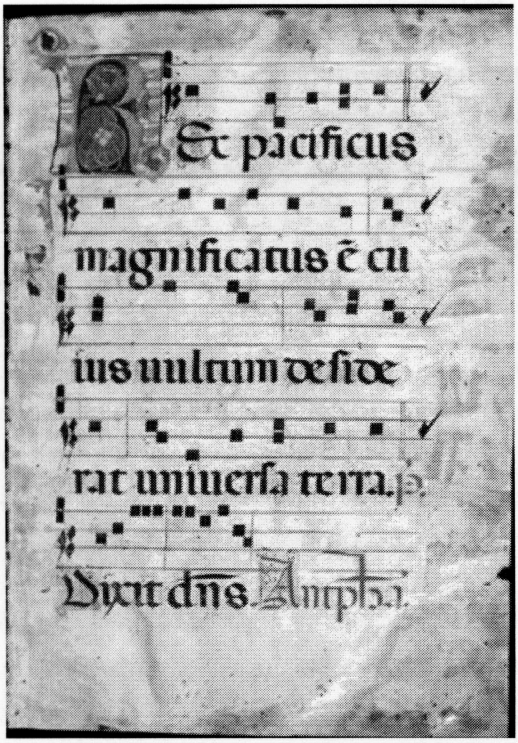

Trombones of the Lord oftewel TL

Twaalf jaar ben ik als ik gevraagd wordt voor het jongerenkoor. WAUW!

Na enig overleg thuis mag ik gaan. Er gaat een wereld voor me open. Het grote koor, in mijn ogen telt het zeker 35 a 40 leden en er is natuurlijk een combo. Hele andere liedjes dan op het jeugdkoor. De leeftijd varieerde van 12 tot 50. Rein met een enorme snor voor het koor, stond iedere keer weer geïnspireerd te dirigeren.

Ik vond al gauw mijn plekje tussen de alten, daar zou ik trouwens ook altijd blijven. Iedere vrijdag avond om 19.30 uur present en klaar om te zingen.

'Vul de dagen van je leven
met je eigen kleuren in.
Elke bladzij wordt weer anders,
elke dag een nieuw begin.

Het koor heeft in de kerk op allerlei plekken gestaan, op het bordes waar niemand je zag maar iedereen het prachtig kon horen. Vervolgens onder het bordes maar ja dat was weer niet handig want dan moest de pastoor op de heen en de terugweg van de dienst door het koor heen laveren. Dat leverde nog al eens grappige momenten op. Toen gingen we naar de plek voor het Mariakapelletje, daar stonden toen namelijk nog geen banken, totdat we uiteindelijk ons plekje vonden waar het dames en heren koor tot op de dag van vandaag acte de presence geeft.

Door de jaren heen veranderde het koor behoorlijk niet alleen qua leden, ledenaantal en combo maar ook door de verschillende dirigenten die ervoor stonden. Zo stond ik tussen een koor van bijna 40 leden maar ook wel eens met maar 8 mensen. Zeker dat laatste was een bijzondere tijd, we hebben ons toen teruggeknokt en leden aangetrokken en konden toen weer een aantal jaren verder.

TI deed heel veel zelf, zo schreven we de diensten. Favoriet waren natuurlijk Kerst, Pasen en andere hoogtijdagen. Want we kregen wel erg

vaak de vrije hand. Er was vertrouwen, de verschillende pastors wisten ze gaven ons de vrije hand en dan werd het vervolgens besproken en bijna altijd meteen goedgekeurd. Dat was bijzonder. Zeker toen, volle kerken en veel complimenten. We waren een aanwinst voor de kerk, de dienst werd compleet. Je hoorde niemand dat we op zondag vroeg het bed uit moesten want het was standaard dat we een uur voor aanvang van de dienst aanwezig waren, de boel klaarzette en inzongen.

En dan natuurlijk onze Ghanese diensten, met onze geweldige Pater Huisman. We gingen het hele land door, schreven de diensten en zongen Ghanees. Vlak voor ik erbij kwam was het koor in Ghana geweest, wat ik gehoord heb was dat heel erg bijzonder. Dat gaven de koorleden elkaar door. Als we in een kerk kwamen om Ghanees te zingen dan was het vaak een druk bezochte dienst, de kerk werd aangekleed met Ghanese attributen, wij in Ghanese kleding en een geweldige dienst door Pater Huisman. Zo hebben we heel wat projecten kunnen bekostigen voor Ghana. Nog ben ik trots als ik het Ghanese volkslied hoor. De jurk ligt in de kast, zoals bij velen van oud TL, denk ik.

We gingen er natuurlijk ook veel op uit. Niet alleen zingen voor de Ghanezen maar ook de uitstapjes, het houden van een klusjesdag en de seizoensafsluitingen waren iedere keer weer bijzonder.
Wat TI zo bijzonder maakte is dat het vrienden waren, een hechte club. Ook als je er nieuw bij kwam hoorde je erbij. Voor sommigen die iets te bijdehand waren werd er wel eens plotseling een inwijdingsritueel verzonnen, maar je kon bij elkaar terecht. De club waar ik al die jaren in heb gezeten (tot mijn 29ste) heeft me gevormd, vrienden voor het leven. De kerk was een ontmoetingsplek maar die werd verder uitgebreid bij vrienden thuis. Nog steeds hebben oud-leden contact met elkaar
We hebben met dit koor veel mogen meemaken, liefdes, ruzies, trouwerijen, scheidingen, geboortes, doopdiensten en helaas ook rouwdiensten.

En sterker nog, we komen gelukkig weer bij elkaar voor de kerstvolkszangdienst van 19 december a.s. om 19.00 uur in onze eigen vertrouwde kerk. De repetities lopen weer, de muziek is uitgezocht en het plan ligt klaar gemaakt samen met de IKW (interkerkelijke werkgroep) en Heelsumse Harmonie. Wij hebben er weer zin in, U OOK?

Groeten van oud Trombones of the Lord lid
Lidy de Vreede

Kinderkoor St Joseph

Eind jaren zestig werd op de Vita Veraschool in Heelsum door meester Henk Kamps een kinderkoor begonnen. Dit koor werd steeds aangevuld met kinderen die in de vijfde klas kwamen.
In 1968 was ook een jongerenkoor opgericht: The Trumpets of the Lord (later Trombones of the Lord). Dit jongerenkoor zong in de parochie in Heelsum en bestond uit jongeren vanaf een jaar of zestien. Er ontstond het idee om het kinderkoor van meester Kamps bij de "Trumpets" te betrekken om zo de overgang naar het jongerenkoor makkelijk te maken.
In een parochiekroniek uit december 1971 lezen we:
.....oude kerstliederen, nieuwe kerstliederen; een oud verhaal van 2000 jaar geleden; een koor van ruim 90 jonge mensen, een kerk gevuld met bijna 900 mensen. Een zalig Kerstfeest voor de parochiegemeenschap Heelsum, een fijn Kerstfeest voor 45 Trumpets of the Lord, de geboorte van een tienerkoor, die nacht ten doop gehouden met de naam "the young Trumpets of the Lord". Dat was Kerstmis 1971.....
Vanaf dat moment zong het kinderkoor regelmatig in de kerk: niet alleen bij 'gewone' vieringen, maar ook bij gezinsvieringen, eerste communie, vormsel, of samen met de andere koren. Daarnaast traden ze ook op in het Beekdal, de Hucht of andere plaatsen in de omgeving.
De gemiddelde leeftijd daalde en de laatste jaren bestond het koor uit kinderen van de basisschool, dus van zo'n 8 tot 12 jaar.
In de loop van de jaren zijn er meerdere dirigenten geweest. We noemden al Henk Kamps. Andere namen die we kunnen terugvinden zijn mevrouw Lecanne, juffrouw Giphart, Frans Röttjes, mevrouw Huiberts, Henk Hesseling, de heer Wesselingh, Jaap Kooij, Peter Hagelen en Wim van Beek.

Koorreisje 1989

In al die jaren is er orgelbegeleiding geweest, De eerste vaste organist was Jacob van de Berg. Latere begeleiders waren Gerard Gerritsen, Marjan van de Meer, Hettie Gelderman en Annemiek Jansen. Naast het orgel zijn er ook nog andere instrumenten gebruikt. We noemen als gitaristen: Henk Zweers, Fokke Jonkman en Chris Lentjes. Als drummers vinden we de namen terug van Wim van Beek en Gerhard Bos.

Op zondag 23 februari 1997 was er een bijzondere viering in de kerk: het 25-jarig bestaan van het kinderkoor werd gevierd. Ter gelegenheid hiervan waren veel oud-leden en enkele oud-dirigenten terug in de st Josephkerk. Gezamenlijk werd de feestelijke dienst opgeluisterd met een aantal zeer bekende en enthousiast meegezongen liederen: "Ja, ik geloof", "Kom laat ons gaan" en als slotlied "Hemel en aarde".

Met Kerstmis was het lied "Als de lichtjes doven" van "Kinderen voor

'Onze vader in de hemel,
maak alles nieuw
Geef uw naam aan deze wereld,
maak alles nieuw
Breng uw koninkrijk tot leven,
maak alles nieuw
Wees de hemel, wees de aarde,
maak alles nieuw.'

kinderen" zeer populair, vooral door de solo's die door de oudste kinderen mochten worden gezongen.

Koorreisje 1996

Naar schatting zijn er in al die jaren meer dan 250 kinderen voor korte of langere tijd lid geweest van dit koor. Hoogtepunt van het jaar was altijd het jaarlijkse uitje. Tot het laatste moment werd de bestemming geheim gehouden. Samen met enkele ouders zijn we in de loop van de jaren in Burgers Bush geweest, in de Apenheul, naar het spoorwegmuseum in Utrecht, de heilig Landstichting, Ouwehands dierenpark, de Julianatoren in Apeldoorn of naar de bioscoop.

Op maandagavond om half zeven was altijd de repetitie in de kerk. Wanneer dan het repertoire goed was doorgenomen, was er vaak nog even tijd was om te spelen. In de winter was het dan al donker en dat maakte het echt spannend.

Het was van belang, dat de kinderen lol hadden in het zingen. Een koor dat plezier uitstraalt kan de boodschap van de liedjes goed ten gehore brengen. De teksten stonden geschreven op kaarten vóór het koor. Op deze manier bleef iedereen goed bij de les en kon goed in de richting van de luisteraars worden gezongen.

Helaas is enkele jaren geleden het koor gestopt. Wat overblijft zijn herinneringen aan mooie kinderliedjes en aan het plezier dat hele generaties kinderen beleefden aan zingen.

Peter Hagelen

Kerk en School

Herinneringen aan school en kerk

In september 1964 kwam ik als jong onderwijzer op de "Vita Vera" (Het Ware Leven), de lagere school die in het jaar 1963 van start was gegaan. Een nieuwe parochie, dus ook een nieuwe school, en tevens een nieuwe kleuterschool "De Knop". Voor die tijd heel modern, want het Bestuur van de school werd niet, zoals toen gebruikelijk, gevormd door het Kerkbestuur, maar door ouders en mensen uit de parochie. De toenmalige Pastoor Oosterbaan, was nog wel "geestelijk adviseur" (met een belangrijke stem), maar was niet de alles bepalende factor.

De gebouwen stonden op de plaats van de huidige pastorie en de huidige tuin. Er was heel veel contact met de kerk en met Pastoor Oosterbaan. Hij kwam vaak even kijken en een praatje maken met de kinderen en de leerkrachten. Er werden vieringen georganiseerd, alleen voor de school of bepaalde klassen, zo maar midden in de week.

Het werd op kerkelijk terrein juist toen een interessante tijd door het openbreken van oude verhoudingen in kerk en samenleving. Mensen werden mondig en namen niet alles meer als vanzelfsprekend aan. Men zocht naar nieuwe wegen in de beleving en overdracht van geloof.
Al heel snel ging ik samen met het toenmalige hoofd der school, de Heer Hein Pragt, naar Nijmegen voor een cursus moderne catechese voor kinderen.

Na enkele jaren verhuisde de Vita (zoals het bij de kinderen en ouders bekend stond) naar een nieuw gebouw aan de Bram Streeflandweg. Daar stonden we midden tussen de boerderijtjes en huisjes in de Fluitersmaat. Geen woning te zien in de verre omtrek. Heerlijk rustig. Aan de achterzijde liepen de varkens en de paarden in de weiden, grenzend

aan het schoolterrein. Een fijne tijd voor de school vanwege de rust. Natuurlijk werden de terreinen rondom de school na enige jaren helemaal volgebouwd. Wel goed natuurlijk, want waar moesten anders de kinderen vandaan komen?

De kleuterschool verhuisde naar de Bart Crumstraat. Pas na jaren zijn ze bij de Vita ingetrokken na uitbreiding van het gebouw. Al die jaren hebben we wel heel veel contact onderling gehouden en samen vergaderd over onze manier van aanpak van kinderen en onderwijs.

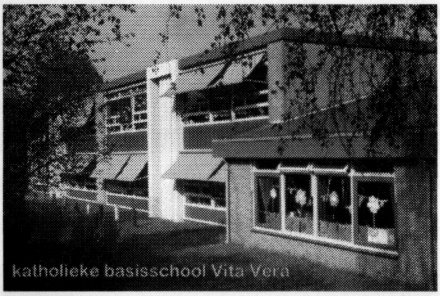
katholieke basisschool Vita Vera

In 1969 vertrok Hein Pragt naar een school in de polder en werd ik door het Bestuur van de school als hoofd benoemd.

Ondertussen bleven we veel contact houden met de kerk door middel van vieringen. Zoals gebruikelijk werden Eerste Communie en Vormsel op school voorbereid. Bijna iedereen deed ook automatisch mee.

Ik kan me ook nog herinneren dat ik op de zondag van de Eerste Communie in het eerste jaar 's middags alle kinderen thuis ben afgegaan voor een kort bezoekje. Dat deed ik op de Heinkel, een grote scooter die ik nog van Pastoor Oosterbaan had overgenomen. Hij had namelijk voor zijn priesterjubileum een autootje gekregen, ik meen een Fiat 500 of iets dergelijks. Ik had notabene nog niet eens mijn rijbewijs, maar kwam wel vanuit Wageningen, waar ik destijds woonde, met de scooter naar Renkum en Heelsum en toerde overal naar toe.

We hebben altijd geprobeerd om goed contact te houden met de kerk en door middel van fijne vieringen en moderne vormen van catechese de kinderen een basis te geven voor hun leven. Onder leiding van een districtscatecheet hielden we vergaderingen en bereidden we onze

lessen voor. Ook de opvolger van de eerste Pastoor, Joop ten Barge, had veel oog voor een goed contact met school en kinderen. Samen hebben we heel wat vieringen verzorgd.

Bij jubilea konden we met de school de kerk gebruiken om zoveel mogelijk mensen te kunnen laten deelnemen. Bekend waren ook onze kerstmusicals op Tweede Kerstdag die we bijna altijd voor een volle kerk uitvoerden.

Naast de vieringen in de kerk werden er voor kinderen aparte vieringen gehouden in "De Sluis", onder de naam "kindernevendienst". Op de vrijdag vóór een zo'n dienst hoorde ik toevallig op school twee kleintjes praten, waarbij de een tegen de ander zei: "Ga jij zondag ook naar de kinderjeneverdienst?"

Het onderwijs en de samenleving en de kerk zijn in al die jaren heel erg veranderd.
De school kreeg meer kinderen van andere gezindten (o.a. de eerste Turkse kinderen) en veel ouders deden weinig of niets meer met hun geloof.
Een groot voordeel was dat verschillende ouders zich heel duidelijk gingen bemoeien met het onderwijs, maar ook met de catechese en de contacten met de kerk. Ze namen initiatieven die ons in ons werk steunden en namen ons dingen uit handen die ook eigenlijk veel meer bij de ouders moeten liggen.

Ik kijk met veel genoegen terug op de contacten met de St. Josephkerk en alles wat kerk en school samen hebben gedaan.

Hans Gelderman

Misdienaars

Mijn herinneringen aan mijn periode als misdienaar

Toen ik de Eerste Communie deed, zo'n 15 jaar geleden, werd er meteen gevraagd of er niet een aantal kinderen waren die misdienaar wilde worden. Dit leek mij wel leuk en ik heb mij toen aangemeld. In die tijd leerde je het misdienen nog van elkaar en ik heb daarom met verschillende, oudere, misdienaars kerkdiensten meegedraaid. Tijdens de dienst werd dan ingefluisterd wat je moest doen en waar je moest lopen.
Ik weet nog dat ik altijd graag wilde dienen wanneer Pastor H. Mulders de dienst voorging. Ik vond dat een aardige man, die altijd rustig bleef tijdens de kerkdienst.
Daarnaast heb ik goede herinneringen aan de diensten met Pater Huisman. Een vrolijke man, die wel hield van een grapje. Wanneer hij, samen met Ans Schemkes, de dienst voorging had ik als misdienaar een extra taak erbij. Namelijk; het ondersteunen van deze twee tijdens het op en af gaan van het priesterkoor. Later deed Pater Huisman de dienst gelijkvloers met de mensen, voor het priesterkoor.
Tijdens het dienen werd er door de misdienaars ook heel wat afgegiebeld. Zo herinner ik mij een dienst waarin ik samen met mijn medemisdienaar (Marijke) de slappe lach kreeg. Voor zover ik weet hebben de mensen in de kerk daar gelukkig niets van gemerkt.

'Kom, ga mee, geef ieder een hand
samen bouwen aan een nieuw land
het Rijk van God leeft diep in mijn hart
vandaag begint een nieuwe dag.''

Later deed mijn vader de coördinatie van de misdienaars, d.w.z. het maken van de planning en het aangeven wat er tijdens een dienst door de misdienaars gedaan moet worden(dit werd dan in de boekjes van de misdienaars geschreven, zodat je het altijd kon teruglezen). Er is een tijdje geweest dat er weinig misdienaars binnen de parochie waren. Het kwam dan vaak voor dat er maar één misdienaar tijdens de dienst was.

En dan was het voor mijn vader al snel gemakkelijk om mij in te plannen! Dat scheelde een hoop geregel en ik zei vrijwel altijd toch wel "ja".
Op een gegeven moment groeide ik zo hard dat geen toog mij meer paste. Destijds heeft mijn moeder de zoom uit deze toog gehaald en werd dat mijn vaste toog. Dit omdat de andere togen veel te kort waren.
Uiteindelijk vond ik dat ik te oud en te groot werd voor het misdienen. Ik heb toen na heel wat trouwe jaren besloten om ermee te stoppen.

Marian van Beek.

10 jaar misdienaar

Op achtjarige leeftijd was ik geïntrigeerd: wat doen die mensen toch altijd, rondrennen om de voorganger te helpen? In die periode vergezelde ik regelmatig mijn ouders naar een zondagse mis en leek het me interessant om iets actiever bezig te zijn buiten de sporadische optredens van het (toen nog bestaande) jeugdkoor.
Op die manier ben ik begonnen als misdienaar. De eerste kleden waren misschien een beetje aan de grote kant, maar daar groeide je vanzelf in. Ook in de rol van misdienaar groeide je verder. In eerste instantie begon het met aantekeningen maken in je boekje: 'bij deze regel moet je gaan staan' en 'loop hier naar de wierook en bied deze aan de voorganger aan', maar na een tijdje weet je al wat er staat voordat je deze leest. Vanaf dan wordt het interessant. Je gaat daadwerkelijk begrijpen wat je rol is, welke meer is dan alleen die van helper. Je zorgt ervoor dat de mis soepel verloopt en op die manier ook voor rust voor de voorganger. Het is een manier betrokken te zijn bij een viering in een subtiele vorm.
Dit heb ik tien jaar lang met plezier gedaan en gaf voor mij ook een rustpunt in mijn week. Na mijn verhuizing naar de andere kant van het land ben ik hier niet mee verder gegaan, maar ik kijk met een tevreden gevoel terug op de ervaringen die ik in deze tien jaar heb opgedaan.

Ellen Hamelers

Eerste Heilige Communie en Vormsel

Wees welkom in de kerk – wees welkom op 't communiefeest

Zondag 23 april 1989. Het is geen gewone zondag. Ik loop vol spanning met papa, mama en mijn zus naar de kerk. Ik doe mijn eerste communie! Na vandaag mag ik eindelijk met de grote mensen mee naar voren om een hostie te krijgen.
Met de klas hebben we er veel aan voorbereid. Op vrijdagmiddag met de hele klas naar de kerk om verhalen over Jezus te horen, hosties te proeven en kennis te maken met de pastoor, Pastoor ten Barge. Maar de allerbelangrijkste voorbereiding was...nieuwe jurk! Het werd een witte jurk met een roze randje, uit een winkel in Nijmegen. Wat was ik trots.
Van de dag zelf herinner ik me hoe alle communicanten in een kring op het altaar zaten. Omstebeurt staken wij onze doopkaarsen aan; Gert-Jan, Bjorn, Michael, Mariska, Bianca H, Bianca D, Mark, Wendy, Richard, Ingeborg, Carolien, Maaike, Susanne B, Gea, Joyce, Erik, Maarten, Susanne V en ik. Na de mis was er thuis een groot feest met Limburgse vlaai en kadootjes. De grote mensen kletsten beneden, wij keken boven een videofilm en mijn grote neef schopte mijn nieuwe voetbal op het dak van de kerk. De weken erna praatten we op school nog uitvoerig na. Ook maakten we in de catechese les een herinneringsboekje. Op de vraag: "wat zijn je fijnste herinneringen aan de dag?" schreef ik: "toen ik het poppenhuis kreeg en toen we de koude schotel gingen eten". Heerlijk hoe je als 7-jarige over zo'n dag denkt: genieten, gezelligheid en erbij horen. En dat ben ik alle jaren in de parochie blijven voelen. Natuurlijk op een andere manier, maar met dezelfde kern: geborgenheid en erbij horen. Bij God, bij elkaar, bij je vrienden (bedankt TL).
Binnenkort zal mijn dochtertje gedoopt worden. Ik hoop dat zij over 7 jaar net zo vrolijk en trots haar eerste communie doet. In een nieuwe jurk...

Barbara Werrij (inmiddels Schickenberg)

Het sacrament van het Vormsel

In de 50 jaar dat de St-Josephkerk er staat is er natuurlijk ook veel veranderd wat betreft het vormsel.
Terwijl in de beginjaren de pastoor op school kwam en alle kinderen uit de zesde klas (nu groep 8) als vanzelfsprekend het sacrament van het vormsel deden is dat nu niet meer aan de orde. Er komt geen pastoor meer wekelijks op school, het merendeel van de kinderen dat op een katholieke school zit is niet katholiek of alleen gedoopt en gaat nooit naar de kerk.
Ik schat dat ca 14 jaar geleden het vormsel eens per 2 jaar werd gedaan om op die manier nog een redelijke groep kinderen te hebben. De voorbereiding werd op school gedaan door de juf of meester van groep 8. De pastor of pastoraal werker kwam dan wel een keer op de Vita Vera school en de kinderen gingen met de hele groep naar de kerk voor een rondleiding.
Op een gegeven moment werd het aantal kinderen wat meedeed aan de voorbereiding op het Vormsel zo klein, dat het niet meer paste in het lesprogramma op school om de eenvoudige reden dat 90% van de kinderen totaal niet begreep waar het om ging. Toen is er voor gekozen om de eerste stappen, die gaan over "Wie ben ik, wie zijn mijn vrienden, wat vind ik belangrijk, waarden en normen" etc klassikaal te doen en de stappen meer gericht op het Vormsel onder begeleiding van een ouder en iemand van het pastoraal team. Liesbeth Scholten heeft dat een aantal keer gedaan en wij hebben het een jaar samen gedaan zodat ik het de keer erna kon overnemen.
De keer erna was er echter een heel andere situatie ontstaan omdat Heelsum en Renkum samen het vormsel moesten doen. Een lastig punt daarbij was dat in Renkum de voorbereiding al lang niet meer op school werd gedaan, maar pas op ca 15-jarige leeftijd. En dat is nogal een verschil, een kind in groep 8 of een kind wat al een paar jaar aan het voortgezet onderwijs deelneemt.

Die eerste keer zijn de voorbereidingen apart geweest en hebben de kinderen elkaar één keer ontmoet voor de viering.
Omdat we een gezamenlijke voorbereiding waardevoller vonden is er besloten om in een paar jaar naar een groep jongeren toe te werken in de leeftijd van 12-13 jaar (brugklas/tweede klas).
Dat betekende dat we een jaar 20 kinderen hadden, 10 uit groep 7/8 van Vita Vera en 10 jongeren uit Renkum. De eerste drie bijeenkomsten zijn apart gedaan en daarna was het best wel spannend hoe het zou gaan.
Het bleek dat we ons geen zorgen hoefden te maken. Het klikte tussen een aantal kinderen direct en het was geweldig om te zien hoe de groep samenwerkte. Alles was bespreekbaar, iedereen had zijn of haar inbreng, waardoor iedereen zich thuis voelde in de groep. De kinderen hadden een poster gemaakt over de sacramenten en tijdens het gesprek met de vicaris kwamen ze spontaan bij elke poster staan om uit te leggen wat ze hadden gedaan. Tijdens de barbecue als afsluiting liep alles als vanzelf en hadden ze een hoop lol samen. Het leeftijdsverschil was niet belangrijk.

'Leg je leven in Mijn Hand
heb vertrouwen in Mij,
ik zal je leiden.
Bouw met Mij een beter bestaan
Vrede met jou!'

We merkten ook dat het heel waardevol was om de voorbereidingen in "de Sluis" te doen. De weg naar de kerk was daardoor erg kort en de kerk werd meer en meer vertrouwd voor met name de Renkumse vormelingen.
De keer erna was het aantal vormelingen beduidend minder, maar niettemin behoorlijk aanwezig. Ik kan me herinneren dat een keer een jongere vroeg wat we die avond gingen doen en keihard riep: "YES, daar weet ik alles van, want dat hebben we pas bij levensbeschouwing gehad" nadat ik had geantwoord dat we het over de sacramenten zouden hebben. Hij liep meteen door naar de kerk!
Het grote verschil tussen de kinderen van nu en van 50 jaar geleden is, denk ik, dat de kinderen veel meer durven te zeggen wat ze van iets vinden. Ze zijn niet opgegroeid met de biecht, maar willen er wel alles over weten. Ze groeien op in een multiculturele samenleving, niet alle

kinderen hebben dezelfde achtergrond, het homohuwelijk is heel gewoon, kinderen met twee moeders of twee vaders is heel gewoon. En ze durven te vragen hoe "de kerk" daar over denkt en waarom.
De inbreng van de vormelingen was altijd groot. Ze maakten zelf een welkomstwoord, de voorbeden en dankwoord, voorkant van het misboekje etc
Een aantal jongeren hielp mee met het maken van de bloemversieringen en dat allemaal heel spontaan.
Wat van alle tijden is, is dat ieder mens als individu gekend wil worden en mag zijn wie hij/zij is.
Het moment waarop een jongere dan het sacrament van het Vormsel toegediend krijgt en zich gesteund weet door zijn ouders en de persoonlijke woorden die de vormheer dan spreekt is zo'n moment.

Herma Koehorst

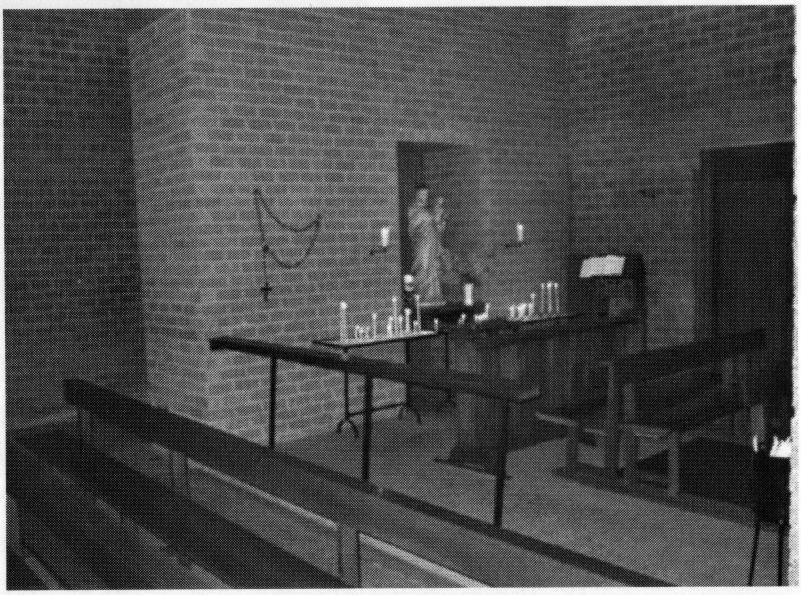

50 jaar
R.K. Geloofsgemeenschap
St. Joseph Heelsum

St. Josephkerk,
Kamperdijklaan 2, Heelsum

laatste bezichtiging:
zondag 24 juni, 12.00 tot 15.00 uur

laatste viering:
zondag 1 juli, 10.00 uur

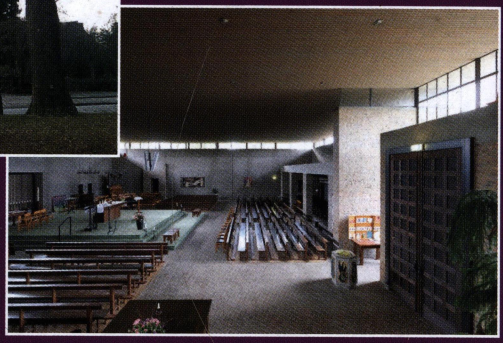

Kom (nog) eens kijken in de katholieke kerk in uw dorp

OL Vrouw ten Hemelopneming-kerk
Dorpsstraat 1, Renkum

elke dag geopend
van 09.00 tot 17.00 uur

vanaf 8 juli: elke zondag viering
en kindernevendienst om 10.00 uur

startviering Heelsum-Renkum:
zondag 2 september, 10.00 uur

Een kerk, gebouwd met misbaksels

"Durf maar eens een kerk te bouwen in te heet gebakken stenen die als kleurige misbaksels uit de oven zijn gekomen."
Siebe van de Geijn is gelovige en liefhebber van de St. Josephkerk in Heelsum.

Hoe meer je weet van deze kerk, hoe mooier je haar gaat vinden - is zijn ervaring. Op het eerste oog lijkt het een strak gebouw, in 1960 opgetrokken in natuurlijke materialen als baksteen en hout, maar binnen zie je de harmonieuze verhoudingen tussen muren, ramen en deuren in heel de kerkzaal.
De St. Josephkerk heeft de gemeentelijke monumentenlijst gehaald. Dé kenners van de Nederlandse kerkarchitectuur, Cuypersgenootschap en Bond Heemschut, droegen het gebouw voor, omdat het de enige gaaf overgebleven kerk is van Fons Vermeulen, architect van de Bossche School.

1.000 m² dak

"Het dak is bijna duizend vierkante meter groot", vertelt Siebe van de Geijn. "Het lijkt te zweven, omdat het helemaal op de buitenmuren rust, nergens op pilaren. De ramen onder heel de dakrand en de grote glazen pui in de toegang zorgen voor een mooie lichtinval." Hoe groot het gebouw ook is, altijd zit je dicht bij het altaar, - de centrale plek van de viering. Ook het interieur zoals de kandelaars, kelken en de lezenaar (van smid Hageman) past helemaal bij de kerk.
De kerk werd gebouwd op de groei: het aantal zitplaatsen kon gemakkelijk worden vergroot. Dat leek in de jaren '60 nodig, omdat de dorpen Heelsum en Renkum sterk zouden uitbreiden. Dat is niet doorgegaan, het kerkbezoek liep terug.
Op de pagina hiernaast ziet u, wanneer u voor het laatst de St. Josephkerk kunt bezichtigen of er een viering kunt bijwonen.

Siebe van de Geijn bij het kapelletje van St. Joseph.

Een kerk vol herinneringen

Veel Heelsumers en Renkumers hebben herinneringen aan de rooms-katholieke kerk in hun dorp. Ze hebben er bijvoorbeeld hun eerste Communie gedaan of zijn er getrouwd.
Misschien komt u er nog geregeld of is het lang geleden dat u voor de laatste keer in de kerk bent geweest. Het kan ook zijn dat u er nooit bent geweest.

De St. Josephkerk in Heelsum gaat sluiten[1]. De afname van het aantal kerkgangers is de reden. De Onze Lieve Vrouw ten Hemelopneming-kerk in Renkum blijft open, in elk geval voorlopig. Op den duur gaan helaas meer kerken dicht.

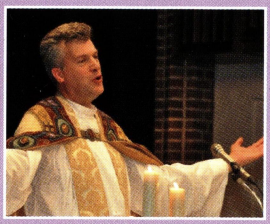

"Katholiek zijn in deze tijd vergt karakter. Het betekent: verlies incasseren én hoop houden. Hoop is het kenmerk van ons geloof", zegt pastoor Henri ten Have. "St. Joseph hield hoop en bleef Jezus en Maria dienen. Hij was iemand met karakter. Al verliezen wij de kerk die naar St. Joseph is genoemd, zijn geloof en hoop blijven ons tot voorbeeld."

De katholieke gelovigen van Heelsum en Renkum maken samen een nieuwe start in de kerk van Renkum. Zij gaan hier verder als nieuwe geloofsgemeenschap Heelsum-Renkum. Ze bouwen vol vertrouwen aan een nieuwe toekomst.

Zondag 24 juni tussen 12.00 en 15.00 uur heeft u de kans om de kerk in Heelsum voor het laatst te bezichtigen. Siebe van de Geijn en Peter Hagelen geven uitleg over de bijzonderheden van de kerk en beantwoorden uw vragen.

Zondag 1 juli om 10.00 uur is de slotviering. Het vroegere St. Josephkoor met vooral oud-leden luistert de dienst op.

Wanneer een deel van uw verleden in de kerk van Heelsum ligt, is dit een mooie gelegenheid om nog eens te komen kijken. Inwoners van iedere geloofsrichting of levensovertuiging zijn welkom, en natuurlijk ook niet-gelovigen. Misschien heeft u uw geloof behouden, maar gaat u niet meer naar de kerk. Wij nodigen u van harte uit voor een hernieuwde kennismaking. Of: voor een eerste kennismaking.
De startviering van de geloofsgemeenschap Heelsum-Renkum is op **zondag 2 september om 10.00 uur in de kerk van Renkum**.

[1] Er zijn onderhandelingen gaande over de verkoop van het gebouw voor een passende, maatschappelijke bestemming. Wanneer de verkoop rond is, volgt er een informatiebijeenkomst voor kerkgangers en omwonenden. Als gemeentelijk monument blijft het gebouw behouden.

Hecht, hartelijk Heelsum

Ga praten met gelovigen in de katholieke kerk van Heelsum, dan hoor je steevast hoe hecht en hartelijk hun band is. Het is een gemeenschappelijk kenmerk van het geloof, ongeacht of dit hervormd, gereformeerd, rooms-katholiek of een ander geloof is: mensen hebben contact met elkaar, zoeken elkaar op en ondersteunen elkaar in goede en slechte tijden. Ze voelen zich verbonden in het geloof.

De katholieke kerk van Heelsum behoort met (nog) acht andere kerken in de gemeenten Ede, Renkum, Rhenen, Veenendaal en Wageningen tot de parochie zalige Titus Brandsma.

Op lokaal niveau worden organisatorische zaken en geloofsactiviteiten geregeld door een kern van actieve mensen, gesteund door veel vrijwilligers.
Dat is ook het geval geweest in Heelsum. Peter Hagelen, Albert Schrasser, Annelies Werner en Henk Wösten hebben zich zo'n tien tot zowat veertig jaar lang ingezet voor de geloofsgemeenschap Heelsum. Wat zijn hun ervaringen? "De gemeenschap is zorgzaam en meelevend. We ontmoeten en verstaan elkaar. De kerk blijft belangrijk als cement van de samenleving", zegt Henk. Annelies: "De sfeer, een prachtig koor en de geweldige akoestiek troffen me bij het eerste kerkbezoek. Ik voelde meteen de hartelijkheid." "In de samenwerking met Oosterbeek, Doorwerth en Renkum heb ik veel gemeenschappelijks tot stand helpen brengen", zegt Albert. Peter Hagelen kijkt vooruit: "We gaan verder met Renkum als een nieuwe geloofsgemeenschap, daar ligt onze toekomst. De sluiting van de kerk in Heelsum is onvermijdelijk, maar we zijn blij dat het gebouw behouden blijft."

Peter, Henk, Annelies, Albert

Pater Saraber zet de missie in Heelsum-Renkum voort

Zeventien jaar werkte hij in de missie, in Oost-Maleisië en Kameroen. Even lang was hij verbonden aan het Engelse moederhuis van de missionarissen van Mill Hill. Sinds tien jaar is pater George Saraber (75) voorganger in de vieringen in de St. Josephkerk Heelsum. Hij zet zijn missie voort en gaat met de Heelsumse gelovigen mee naar de kerk in Renkum.

Pater George woont in het St. Jozefhuis van Mill Hill In Oosterbeek. Hij heeft het samengaan van de geloofsgemeenschappen van Heelsum en Renkum begeleid. "Er is heel wat voor nodig om echt één geloofsgemeenschap te worden", zegt hij. "Dat betekent, om te beginnen, meer contact met elkaar. De kerk in Renkum, die nu vol staat met kerkbanken, zou meer ruimte moeten bieden voor ontmoeting. En ook: meer open ruimte voor kerkgangers in een rolstoel. Voor de bedevaartsgangers die naar het beeld van Maria van Renkum komen, zouden er gerieflijke stoelen geplaatst kunnen worden, zodat zij rustig met Maria kunnen praten en op adem kunnen komen."

De rooms-katholieke kerk staat, zoals zoveel andere kerken, voor de uitdaging "om het geloof over te brengen op nieuwe generaties". Pater Saraber: "Daarvoor moeten we nieuwe vormen ontwikkelen, die meer mensen aanspreken. De gelovigen zouden bijvoorbeeld een grotere actieve rol kunnen vervullen in woorddiensten, bijvoorbeeld door een getuigenis af te leggen, een voordracht te geven of een toneelstuk op te voeren. Kijk eens naar de levende kerststal in de kerk van Heelsum. Daarvoor zat de kerk vol met ouders en kinderen, ook niet (meer)-gelovigen, die ademloos luisterden naar het kerstverhaal. Zó breng je in een andere vorm de Blijde Boodschap over."

"In de missie vier je Eucharistie onder een boom, als er geen kerk of andere geschikte plek is. Iedereen zingt er mee. Daaraan kunnen wij met ons allen een voorbeeld nemen", besluit pater George Saraber.

George Saraber pendelt al tien jaar tussen het St. Jozefhuis in Oosterbeek en de St. Josephkerk in Heelsum.

57 jaar inzet voor de kerk

Alle 57 jaren, dat de St. Josephkerk in Heelsum heeft bestaan, is zij er actief geweest: Christien Maassen (85).

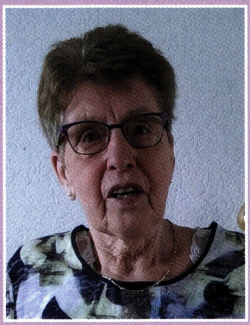

Veel Heelsumers kennen haar. Christien heeft veel kinderen en jongeren onderwezen. Zij werkte op de lagere school Ursula en later op de streekschool aan de Groeneweg, waar ze meisjes van 12 tot 16 jaar les in Nederlandse taal, koken en huishoudelijk werk gaf. Haar loopbaan in het onderwijs sloot zij af aan basisschool Don Bosco.
Bij haar opleiding aan de kweekschool in Den Bosch werd zij in de godsdienstles bezield door de latere bisschop mgr. Bekkers. "Hij riep me op tot een actieve rol in de kerk." In 1961 ging ze zowat meteen aan de slag in de toen gloednieuwe St. Josephkerk. Ze hielp o.a. met de voorbereiding van vieringen en bij de ondersteuning van mensen die het moeilijk hadden. Bijna 20 jaar lang is ze lector (voorganger in diensten van het woord) geweest. "Dat was inspirerend werk, ook leerzaam voor mezelf.
En nu word ik kerkgangster in Renkum."

Een rijke korentraditie

De katholieke kerk van Heelsum heeft een rijke korentraditie gekend. Er waren koren van volwassenen, jongeren en kinderen.

Lidy de Vreede (49) zong opgeteld 25 jaar in het kinderkoor en het jongerenkoor "Trombones of the Lord". Dit heeft naam gemaakt. "De Trombones waren voortdurend bezig met vernieuwing. De kerk steunde projecten in Ghana en het koor ging erheen om kerkelijke gezangen in de volkstaal te leren. Die bewerkten we voor uitvoering in de vieringen hier. Onder leiding van pater Huisman gingen we ermee het land door. Er is ook een plaat van gemaakt", vertelt Lidy. "Trombones of the Lord waren ambitieus en eigenwijs, maar wat deden we het goed...! De kerk zat vol. Helaas heeft de gemeenschap de aansluiting met de opgroeiende jongeren gemist, waardoor er velen afhaakten. We hebben nog altijd contact. Lid zijn geweest van de Trombones is een ervaring voor het leven."

Trombones of the Lord, begin jaren '90. Lidy zit derde van links onder.

Het beeld van Maria van Renkum

De rooms-katholieke kerk aan het begin van de Dorpsstraat in Renkum is nog 'pas' 95 jaar oud. Maar het kostbaarste bezit is vele malen ouder: het beeld van Maria. Dat dateert van rond 1350. Vanaf de Reformatie tot in de vorige eeuw - ruim drie eeuwen lang - is het eikenhouten beeld weg geweest uit Renkum. Sinds 90 jaar staat het weer in de katholieke kerk en trekt het als vanouds veel pelgrims aan, die tot Maria komen bidden. Maandelijks wordt voor meer dan duizend euro aan kaarsjes aangestoken bij het beeld.

De eerste katholieke kerk van Renkum is al beschreven aan het eind van de 12e eeuw. Dat tufstenen gebouw stond aan het andere uiteinde van de Dorpsstraat, op de hoek met Onder de Bomen. Het Mariabeeld stond echter in een naburige kapel, die later deel ging uitmaken van het Onze Lieve Vrouweklooster. Dat lag tussen het beekdal en de uiterwaarden, aan de zuidkant van de Dorpsstraat tegenover de splitsing met de Nieuweweg. De fundamenten van het klooster liggen nu grotendeels onder de provinciale weg en de papierfabriek.
Eind 16 eeuw, bij de Reformatie, werd het klooster met de kapel onteigend en de restanten werden begin 18e eeuw gesloopt. De zusters hebben het Mariabeeld meegenomen, toen zij het klooster uit moesten. Daarmee begon de eeuwenlange omzwerving van het beeld. Die eindigde dankzij de inzet van de protestantse middeleeuwse kunst-kenner en -verzamelaar Stolk, die het beeld in 1905 aankocht. Zijn weduwe droeg het in 1928 over aan de katholieke kerk en schonk daarbij ook een gouden collier dat op de nationale cultuurbezitslijst staat.

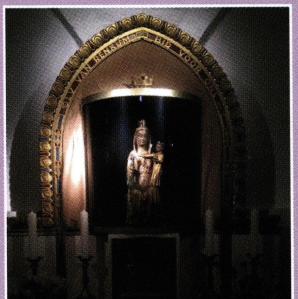
Het beeld van Maria van Renkum prijkt in volle glorie in de kerk.

Zo werden Maria en Renkum herenigd. En binnenkort worden ook Maria en Joseph verenigd. De geloofsgemeenschappen van OL Vrouw ten Hemelopneming (Renkum) en St. Joseph (Heelsum) gaan samen in de Renkumse kerk.
Het beeld en het collier zijn gerestaureerd. Sinds eind 2015 staat het Mariabeeld met collier in een halfronde koepel van veiligheidsglas.

Goed gevulde kerk, zondag 3 juni 2018.

Het is dagelijks te bezichtigen, de kerk is open van 9.00 tot 17.00 uur. Al in de 14e eeuw was Renkum het drukst bezochte bedevaartsoord boven de grote rivieren. Mét het beeld van Maria is die traditie de laatste eeuw terug gekeerd.

Een volle St. Josephkerk bij het afscheid van Heelsums eerste pastoor Oosterbaan, 1971.

Overal in de kerk valt licht binnen: hier in de kapel met het beeld van Maria met het kind Jezus.

Het wandkleed, gemaakt door wijlen mevrouw E. Gerhardt-Lutkie, gaat mee naar de kerk in Renkum.

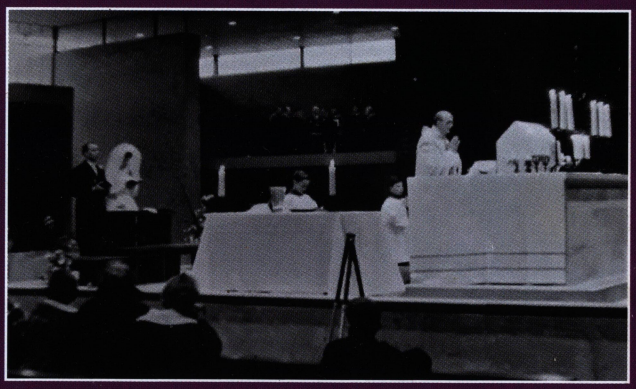

Huwelijkssluiting, begin 1962.

Colofon
Uitgave: Geloofsgemeenschap Heelsum-Renkum

Met dank aan: Cuypersgenootschap, D. van Dijken & Zn. Heelsum en Hans Zweers (foto's), Ruud Schaafsma en Rob Siepermann (artikelen over kerk en Mariabeeld Renkum)
Oplage: 2.000 exemplaren
Juni 2018

rk parochie
z TITUS BRANDSMA